

Årsredovisning för

VALMYNDIGHETEN

avseende budgetåret 2014

Resultatredovisning

1	Valmyndighetens uppdrag och mål	4
2	Återrapporteringskrav enligt regleringsbrev	4
3	Verksamhet under budgetåret 2014	4
3.1	Förberedelser inför valen 2014	5
3.1.1	Inledning	5
3.1.2	Upphandlingar och avrop av valmateriel och tjänster	5
3.1.3	Stöd till länsstyrelser och kommuners valnämnder	5
3.1.4	Det gemensamma it-stödet för valadministrationen	6
3.1.5	Extern kommunikation och information till allmänheten	7
3.1.6	Övriga valförberedelser	7
3.2	Genomförande av valen 2014	8
3.2.1	Materielbeställningar	8
3.2.2	Valsedlar	8
3.2.3	Röstlängd	9
3.2.4	Röstmottagning vid utlandsmyndigheter	11
3.2.5	Hantering av brevröster och röster från utlandsmyndigheter	11
3.2.6	Extern kommunikation och information till allmänheten	12
3.2.7	Kontakt med väljare och allmänhet	13
	Tabell 1: Samtal förmedlade från Valmyndighetens växel till handläggare	15
3.2.8	Frågor från media och utdrag ur databaser	15
3.2.9	Stöd till länsstyrelser och kommuners valnämnder	15
3.2.10	Redovisning av preliminärt valresultat på valnatt	15
3.2.11	Rösträkning och fastställande av valresultat	16
3.2.12	Överklaganden	16
3.2.13	Skolval	18
3.3	Efterarbete till, och uppföljning av, valen 2014	18
3.4	Kommunala folkomröstningar	19
	Tabell 2: Genomförda kommunala folkomröstningar 2009–2014	20
3.5	Förberedelser för extra val och omval	20
3.6	Förberedelser för aviserat extra val till riksdagen den 22 mars 2015	21
3.7	Uppföljning av valet till Sametinget 2013	22

3.8	Medborgarinitiativ inom Europeiska unionen	22
3.9	Internationella kontakter/Internationellt samarbete	22
3.10	Åtgärder till följd av ändringar i vallagen m.fl. lagar	23
3.11	Valadministrationens gemensamma it-stöd	23
3.12	Övrigt utvecklingsarbete	23
3.13	Förvaltning	23
	Tabell 3: Besvarade frågor och diarieförda ärenden	24
4	Verksamhetens resultat - prestationer och måluppfyllelse	24
4.1	Prestationer	24
	Tabell 4: Arbetade timmar och kostnader fördelade per slutprestation	25
	Tabell 5: Totalt arbetad tid fördelad per aktivitet	26
4.2	Måluppfyllelse 2014	26
5	Fördelning av totala intäkter och kostnader	30
	Tabell 6: Fördelning av totala intäkter och kostnader	31
	Tabell 7: Särredovisning av övriga driftskostnader	32
	Tabell 8: Övriga driftskostnader 2014 per val	32
6	Kompetens- och personalförsörjning	33
6.1	Valmyndighetens organisation och personal	33
6.2	Beredskap för val	33
6.3	Genomförda insatser 2014	33
Finansiell redovisning		
1	Resultaträkning	35
2	Balansräkning	36
3	Anslagsredovisning	38
4	Tilläggsupplysningar	39
5	Noter	42
6	Sammanställning av väsentliga uppgifter	47
Undertecknande		49

Resultatredovisning

1 Valmyndighetens uppdrag och mål

Valmyndigheten ansvarar, enligt förordningen (2007:977) med instruktion för Valmyndigheten, centralt för genomförandet av val och landsomfattande folkomröstningar och ska i övrigt fullgöra de uppgifter som den centrala valmyndigheten har enligt lag eller förordning. Valmyndigheten är vidare behörig myndighet för kontroll och intygande av stödförklaringar i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 211/2011 av den 16 februari 2011 om medborgarinitiativet.

Målet för verksamheten enligt regleringsbrev för 2014 är att Valmyndigheten ska genomföra sina uppgifter med största möjliga tillförlitlighet och effektivitet.

2 Återrapporteringskrav enligt regleringsbrev

– Redovisa och kommentera verksamhetens resultat i förhållande till de uppgifter som framgår av förordningen (2007:977) med instruktion för Valmyndigheten och andra tillämpliga författningar samt i förhållande till angivet mål.

Verksamhetens resultat redovisas i avsnitt 4.

– Senast den 31 mars 2015 lämna en erfarenhetsrapport från Europaparlamentsval respektive val till riksdagen, kommun- och landstingsfullmäktige tillsammans med en samlad analys av de dubbla valtillfällena 2014.

Återrapporteringskravet ändrades genom regeringens beslut (Ju2014/7420/D) om regleringsbrev för 2015 då datumet för avlämning av rapporten flyttades fram till den 30 november 2015. I rapporten ska även ingå erfarenheter av ett eventuellt extra val 2015.

– Redovisa prognoser för 2014–2018 vid fem prognostillfällen.

Valmyndigheten har redovisat prognoser den 16 januari (dnr 14-006/1), den 21 februari (dnr 14-042/1), den 5 maj (dnr 14-130/1), den 28 juli (dnr 14-212/1) och den 27 oktober 2014 (dnr 14-281/1).

3 Verksamhet under budgetåret 2014

Valmyndighetens arbete under året har huvudsakligen varit inriktat på att förbereda, genomföra och följa upp de val som genomförts under året, vilket redovisas i detta avsnitt. Utöver detta redogörs i kapitlet för myndighetens övriga verksamhet under året, däribland kommunala folkomröstningar, förberedelser för extra val och omval, medborgarinitiativ inom Europeiska unionen samt myndighetens utvecklingsarbete och förvaltning.

3.1 Förberedelser inför valen 2014

3.1.1 Inledning

År 2014 var första gången ett val till Europaparlamentet genomfördes under samma år som val till riksdagen, kommun- och landstingsfullmäktige. De två valtillfällena under året innebar en stor utmaning för Valmyndigheten och en stor påfrestning för myndighetens personal. Att valen ändå kunde genomföras såsom lagstiftaren avsett bör ses som en stor framgång för myndigheten.

3.1.2 Upphandlingar och avrop av valmateriel och tjänster

Inför valen 2014 genomfördes 18 upphandlingar enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling. Av dessa avslutades 14 med tilldelningsbeslut redan under 2013 och resterande 4 under 2014. Ytterligare en upphandling som avsåg valsedelstställ, annonserades under 2014 men den avslutades inte med tilldelningsbeslut utan avbröts på grund av att produkterna som erbjöds inte motsvarade vad som efterfrågats. Det saknades då tid att göra om upphandlingen. Av de 18 upphandlingar som genomfördes var endast 3 direktupphandlingar. Vidare gjordes totalt 13 avrop från statliga ramavtal, varav 1 under 2013 och 12 under 2014. Därutöver slöts 2 avtal under 2014 som omfattade bl.a. ersättning för lantbrevbäartjänster.

Upphandlingarna och avropen har avsett många olika områden däribland valsedelspapper, tryckning av valsedlar, valkuvert, röstkortstryckning, distribution, materielhantering, översättningar, annonsering, callcenter och kommunikationstjänster. Arbetet med upphandlingar och avrop innebar en mycket stor arbetsinsats för myndigheten. Arbetet skedde i konkurrens med annat arbete, vilket i vissa fall medförde att genomförandet av upphandlingarna drog ut på tiden och att arbete som var beroende av resultatet av upphandlingen eller avropet försenades. En planerad upphandling av utvärdering av informationsinsatser genomfördes aldrig till följd av resurs- och tidsbrist.

3.1.3 Stöd till länsstyrelser och kommuners valnämnder

Enligt vallagen (2005:837) har Valmyndigheten ("den centrala valmyndigheten") det övergripande ansvaret för frågor om val. Länsstyrelserna är regionala valmyndigheter med ansvar i länet för frågor om val och har därtill specifika arbetsuppgifter som exempelvis hantering av valsedelsbeställningar i samband med val till riksdagen, kommun- och landstingsfullmäktige samt ansvar för den slutliga sammanräkningen. De lokala valmyndigheterna, kommunernas valnämnder, ansvarar i sin tur bl.a. för röstmottagningen både i röstningslokaler (förtidsröstning) och vallokaler.

Under början av 2014 slutfördes framtagandet av det utbildningsmateriel för länsstyrelserna och de kommunala valnämnderna som påbörjats under 2013. Mycket utbildningsmateriel modifierades utifrån de utvärderingar som gjorts med användare efter tidigare valtillfällen. Vissa lagändringar beslutades relativt nära i tid inför valen och efter det att utbildningsmaterielet färdigställts, däribland nya bestämmelser gällande tillgängligheten till val- och röstningslokaler och säker förvaring av förtidsröster. Ytterligare omarbetningar av utbildningsmaterielet behövde därför göras. Utbildningsmaterielet som Valmyndigheten tillhandahöll inkluderade bl.a. handböcker, manualer, handledningar och utbildningsfilmer.

Inspelningen av fem utbildningsfilmer som påbörjats under 2013 avslutades under 2014. Av resursskäl kunde två upphandlade och planerade filmer inte produceras. Tillsammans med ett kunskapstest per utbildningsfilm utgjorde de inspelade filmerna ett komplement till kommunernas

utbildning av röstmottagare i vallokaler och röstningslokaler. Filmerna distribuerades på dvd-skivor till valnämnder och länsstyrelser samt publicerades på myndighetens webbplats tillsammans med kunskapstesterna. Som stöd till valnämndernas utbildning av röstmottagarna producerades även två powerpointpresentationer per valtillfälle.

Tre utbildningar via videomötessystem med länsstyrelserna rörande slutlig rösträkning och mandatfördelning, fördjupning i mandatfördelning samt efterträdarsammanräkning genomfördes under året. På grund av tidsbrist hos Valmyndigheten ställdes dock flera planerade utbildningar in. Relevant information fick istället förmedlas till länsstyrelserna via nyhetsbrev.

Under våren färdigställdes och distribuerades totalt närmare 20 manualer och handledningar med anvisningar om praktiska handgrepp vid genomförandet av val till de kommunala valnämnderna och länsstyrelserna.

Valmyndigheten deltog i fem utbildningsträffar runt om i landet som länsstyrelser arrangerade för kommuners valnämnder. Valmyndigheten deltog även i ett informationsmöte där en länsstyrelse träffade förträdare för partier verksamma i länet. Som stöd till länsstyrelsernas utbildning av valnämnderna tillhandahöll Valmyndigheten en powerpointpresentation per valtillfälle.

Valmyndigheten ingick under året, tillsammans med ett antal valnämnder och ett par länsstyrelser, i en referensgrupp hos Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) inom ramen för det arbete som SKL drivit för valnämnderna inför och under valåret 2014.

3.1.4 Det gemensamma it-stödet för valadministrationen

Anpassningar av det gemensamma it-stödet för valadministrationen slutfördes i början av året inför de två valtillfällena, inklusive omfattande testning av de olika funktioner som skulle driftsättas. På grund av nuvarande it-stöds uppbyggnad och struktur krävdes det att två separata valdatasystem sattes upp, ett för respektive val. Ett omfattande arbete genomfördes för att säkerställa att de två systemen inte skulle störa varandra.

I mitten av januari öppnades de två valdatasystemen där valadministrationen kunde beställa valmateriel och registrera uppgifter inför och efter valen. Löpande under året öppnades ytterligare funktioner för användarna av valdatasystemen. Tre utbildningssystem gjordes tillgängliga för länsstyrelserna där de kunde öva på handgrepp rörande valsedelsbeställningar och registrering av röster under den slutliga rösträkningen.

Förberedelser gjordes tillsammans med länsstyrelserna för inrapportering av valresultat i det gemensamma it-stödet på valnatten för respektive val.

Till myndighetens webbsida planerades och förbereddes en valpresentation för respektive valtillfälle. På webbsidan presenterades data från det gemensamma it-stödet, däribland

- adresser och öppettider för vallokaler och röstningslokaler i Sverige samt röstningslokaler utomlands
- nedladdningsbar statistik över ledamöter, valresultat, mottagna förtidsröster, valsedlar, röstberättigade etc.
- avbildningar av beställda valsedlar

- valresultatet (preliminärt och slutligt resultat); röstfördelning mellan partier och utfall av personröster.

3.1.5 Extern kommunikation och information till allmänheten

Valmyndigheten har ett informationsansvar som innefattar att informera väljarna om när, var och hur de kan rösta. Målen är att alla röstberättigade är informerade om dels att de är röstberättigade och till vilka val de är röstberättigade, dels hur röstning går till och vad som krävs för att avge en röst så att rösten motsvarar den röstandes intention.

Under året producerade myndigheten två informationsplaner, en per valtillfälle, där mål, budskap, informationskanaler, målgrupper och budget fanns beskrivna.

Ett särskilt visuellt uttryck med olika färger för respektive valtillfälle skapades. Detta användes för kommunikation både externt gentemot allmänheten och internt gentemot övriga valadministrationen.

I det externa kommunikationsarbetet inför valen vände Valmyndigheten sig till allmänheten men spred även riktad information till särskilda målgrupper, däribland röstberättigade med utländsk bakgrund, röstberättigade med behov av information på annat språk än svenska, röstberättigade med särskilda behov samt svenskar i utlandet. Under början av året färdigställdes informationsmateriet. Ett faktablad med information om valet till Europaparlamentet översattes från svenska till 38 andra språk och ett faktablad med information om valet till riksdagen, kommun- och landstingfullmäktige översattes till 31 språk. En broschyr med fördjupad information om det svenska valsystemet översattes till 11 språk inklusive minoritetsspråken. Urvalet av språk gjordes efter att Språkrådet konsulterats. Informationsmateriel och valsedelsskuvert med punktskrift togs fram, information lästes in på cd-skivor och filmer på teckenspråk producerades.

3.1.6 Övriga valförberedelser

Valmyndigheten slutförde i början av året arbetet i det gemensamma it-stödet rörande valkretsar och valdistrikt inför valen. Detta arbete låg till grund för framtagningen av statistik per den 1 mars över antalet röstberättigade och utifrån denna statistik fattade Valmyndigheten beslut om fördelningen av fasta mandat mellan riksdagsvalkretsarna.

Valmyndigheten beslutade om ett antal kriterier utifrån vilka myndigheten senare fattade beslut om rapportpartier (de partier vars valresultat särredovisas redan på valnatten) för valet till Europaparlamentet och valet till riksdagen.

I början av året bjöds samtliga riksdagspartier in till ett möte där information gavs om beställningar av valsedlar, valmateriel och partilängder (uppgifter om vilka personer som är röstberättigade i respektive valdistrikt) för båda valtillfällena samt om valbarhetsregler för valet till Europaparlamentet. Efter en förordningsändring (SFS 2013:754) som gällde från 1 december 2013 togs partilängder för första gången fram inför val till Europaparlamentet.

I början av året beslutade och kungjorde Valmyndigheten vilket datum partier med registrerad partibeteckning senast skulle anmäla sina kandidater samt vilket datum de berättigade partierna senast skulle begära utläggning av partivalsedlar i val- och röstningslokaler.

I samråd med Utrikesdepartementet beslutades vilka utlandsmyndigheter som skulle anordna röstmottagning vid de två valtillfällena. Valmyndigheten producerade en tryckt handledning samt en affisch om röstmottagning för utlandsmyndigheterna. Utrikesdepartementet tog fram en interaktiv utbildning för röstmottagare utifrån Valmyndighetens handledning. Valmyndigheten bidrog med bilder och frågor till ett kunskapstest samt gjorde en kvalitetsgranskning av den interaktiva utbildningen.

Valmyndigheten behandlade och registrerade 50 nya partibeteckningar under året, varav 6 gällde samtliga val, 6 gällde val till landstings- och kommunfullmäktige och 38 gällde enbart val till kommunfullmäktige. Som bristfälliga bedömdes 10 partiers ansökningar och då dessa partier valde att inte komplettera ansökningarna med efterfrågade handlingar inom utsatt tid kommer dessa ansökningar att leda till avslag under 2015.

Vid två tidpunkter under året, ett inför respektive valtillfälle, betalade Valmyndigheten ut statsbidrag för förtidsröstning om totalt 310 miljoner kronor till landets kommuner.

3.2 Genomförande av valen 2014

3.2.1 Materielbeställningar

För genomförandet av valen beställde landets samtliga 290 kommuner valmateriel från Valmyndigheten. Utöver varje kommuns grundbeställning gjordes ett antal tilläggsbeställningar, vid valet till Europaparlamentet mottog Valmyndigheten 325 tilläggsbeställningar från kommunerna och vid valen till riksdagen, kommun- och landstingsfullmäktige var antalet 498. Valmateriel skickades även till alla länsstyrelser. Större beställningar från bl.a. partier och organisationer, 58 respektive 80 stycken per valtillfälle, skickades även de från den upphandlade distributören. Mindre beställningar av valmateriel skickades direkt från myndigheten.

Den materiel som fanns tillgängligt för beställning bestod av drygt 45 olika produkter för respektive valtillfälle att använda vid röstmottagning och röstning, t.ex. valkuvert, valsedlar, säkerhetspåsar samt bud- och brevröstningsmateriel. Valkuvert och valsedlar utgjorde den största mängden materiel som myndigheten tillhandahöll. Vid valet till Europaparlamentet var åtgången drygt 8 miljoner valkuvert och vid valen till riksdagen, kommun- och landstingsfullmäktige gick det åt drygt 26 miljoner. I avsnitt 3.2.2 redogörs för antalet beställda valsedlar för respektive val.

3.2.2 Valsedlar

Valmyndigheten hanterar alla beställningar av valsedlar för val till Europaparlamentet. Vid val till riksdagen, kommun- och landstingsfullmäktige hanterar länsstyrelserna partiernas beställningar av namnvalsedlar. På grund av en begränsning i det gemensamma it-stödet hanterar dock Valmyndigheten alla beställningar av partivalsedlar och blanka valsedlar som beställs till dessa val.

Valmyndigheten svarade under året kontinuerligt på frågor från partier och gav stöd till länsstyrelserna i deras arbete rörande valsedelsbeställningar. Valmyndigheten hade dessutom löpande kontakt med de upphandlade tryckerier som tryckte och distribuerade valsedlarna. All tryckning och distribution gick enligt plan. På Valmyndighetens webbsida, som uppdaterades dagligen, publicerades avbildningar av alla beställda namnvalsedlar.

Valsedlar - valet till Europaparlamentet

I anslutning till ett röstmottagningsställe ska det ordnas en lämplig plats där valsedlar kan läggas ut. Vid val till riksdagen, kommun- och landstingsfullmäktige ansvarar röstmottagarna för att lägga ut partivalsedlar (valsedlar med enbart partinamn) för de partier som har rätt till det och har begärt att få valsedlar utlagda. För val till Europaparlamentet läggs istället namnvalsedlar (valsedlar med både parti- och kandidatnamn) ut om partiet begärt det, så länge partiet enbart har en kandidatlista. Å andra sidan innebär detta att den totala mängden valsedlar som trycktes blev mindre, å andra sidan blev tidsplanen för tryck och distribution av valsedlar till utlandsmyndigheter och valnämnder snäv, med minimalt utrymme för förseningar.

Valmyndigheten hanterade 21 partiers beställningar av namnvalsedlar vilket var en minskning jämfört med valet 2009 då 24 partier beställde valsedlar. Utifrån pappersbaserade beställningar skapades utkast till valsedlar och efter partiernas godkännande skickades beställningarna till tryck. Totalt trycktes ca 131 miljoner namnvalsedlar och ca 5 miljoner blanka valsedlar vilket innebär närmare 20 valsedlar per röstberättigad.

Valmyndigheten behövde ta hänsyn till en ändring av Rådets direktiv 93/109/EG med avseende på vissa närmare bestämmelser för rösträtt och valbarhet vid val till Europaparlamentet för unionsmedborgare som är bosatta i en medlemsstat där de inte är medborgare. Direktivändringen har i sin tur lett till ändringar i vallagen och i kommunallagen (1991:900). Dessa ändringar trädde i kraft den 28 januari 2014. Utländska unionsmedborgare är valbara i det svenska valet till Europaparlamentet endast om valbarheten inte är förlorad i hemlandet. Ändringen i direktivet innebär att ansvaret för att kontrollera kandidatens valbarhet flyttats från kandidaten själv till behörig myndighet, i det här fallet Valmyndigheten. Tre utländska EU-medborgare fanns upptagna på valsedlar som beställts för det svenska valet till Europaparlamentet. Detta föranledde ett informationsutbyte med kandidaternas hemländer för att kontrollera kandidaternas valbarhet.

Valsedlar - valen till riksdagen, kommun- och landstingsfullmäktige

För att länsstyrelserna skulle kunna hantera partiernas beställningar av valsedlar tillhandahöll Valmyndigheten ett it-stöd där partier och länsstyrelser kunde göra beställningar av namnvalsedlar, en manual för beställning av namnvalsedlar samt blanketter att använda vid manuell beställning av valsedlar.

Till riksdagsvalet trycktes och distribuerades ca 210 miljoner valsedlar, till kommunfullmäktigvalet ca 241 miljoner valsedlar och till landstingsfullmäktigvalet ca 234 miljoner valsedlar. Totalt för alla höstens val trycktes således ca 685 miljoner valsedlar (namnvalsedlar, partivalsedlar och blanka valsedlar) vilket motsvarar ca 30 valsedlar per röstberättigad och val.

3.2.3 Röslängd

Röslängdsfiler sammanställdes utifrån uppgifter i folkbokföringen 30 dagar innan respektive valdag. Filerna sändes till upphandlat tryckeri och de färdigtryckta röslängderna distribuerades till kommunerna runt om i landet för vidare spridning till de 5 837 valdistrikten. Anställda från Valmyndigheten fanns på plats under själva tryckningen för att kontrollera kvaliteten på röslängderna innan de lämnade tryckeriet. En mindre andel av röslängderna hade tryckfel eller distribuerades inte korrekt, alla fel kunde dock åtgärdas omgående och röstningen påverkades inte.

För valet till Europaparlamentet rörde det sig om drygt 2 procent av röstlängderna och för valen till riksdagen, kommun- och landstingsfullmäktige handlade det om knappt 1 procent av röstlängderna.

Tillägg i röstlängd av vissa utlandssvenskar och personer med diplomatisk immunitet

Svenska medborgare bosatta i utlandet som inte anmält sig till röstlängden de senaste 10 åren tas inte automatiskt upp i röstlängden. Om dessa personer röstar från utlandet ser Valmyndigheten till att de tas upp i röstlängden för aktuellt val och uppdrar även åt Skatteverket att ge personerna ett nytt datum för anmälan till röstlängden, så att de automatiskt inkluderas i röstlängden de kommande 10 åren. För valet till Europaparlamentet omfattade detta arbete 352 personer och för valet till riksdagen rörde det sig om 2 084 personer.

Valmyndigheten identifierade, med hjälp av Utrikesdepartementet, även vilka personer bosatta i Sverige som hade diplomatisk immunitet men som i övrigt uppfyllde villkoren för rösträtt i val till Europaparlamentet och till kommun- och landstingsfullmäktige. Utifrån denna sammanställning skickades information angående anmälan till röstlängden till dessa personer. Ett särskilt dataprogram togs fram för att kunna hantera inkomna anmälningar och de personer som så önskade kunde därmed inkluderas i röstlängden.

Unionsmedborgare och informationsutbyte - val till Europaparlamentet

En EU-medborgare bosatt i ett annat unionsland kan välja att rösta i valet till Europaparlamentet antingen i sitt medborgarskapsland eller i det land inom den Europeiska unionen där han eller hon är bosatt. För att motverka att unionsmedborgare som inte bor i sitt medborgarskapsland röstar i fler än ett land sker ett informationsutbyte mellan medlemsländerna.

Valmyndigheten skickade under våren 2014 ut ca 248 000 brev till utländska EU-medborgare bosatta i Sverige som uppfyllde kriterierna för rösträtt. Till de ca 37 000 personer som vid tidigare val anmält sig till den svenska röstlängden skickades en blankett för avanmälan från röstlängden samt kortfattad information om vad en avanmälan innebar. Till de ca 211 000 som inte var anmälda till röstlängden sedan tidigare skickades en blankett för anmälan samt kortfattad information om vad en anmälan innebar. Försändelsen om anmälan innehöll också en översättning av informationen på de 8 mest frekventa EU-språken i Sverige, undantaget danska. Blanketterna för anmälan och avanmälan fanns även tillgängliga på Valmyndighetens webbplats tillsammans med översatt information om anmälningsförfarandet på samtliga EU:s officiella språk, förutom iriska och maltesiska. Anmälningarna och avanmälningarna skickades från väljarna till respektive länsstyrelse. Utifrån de uppgifter länsstyrelserna registrerat in i det gemensamma it-stödet upprättade Valmyndigheten en datafil för varje unionsland med uppgifter om vilka av landets medborgare som nyanmält sig till den svenska röstlängden eller anmält sig vid tidigare val och inte begärt utträde 2014. Datafiler skickades till samtliga länder inom unionen och motsvarande information mottogs från 23 av 27 länder.

Informationsutbytet har förbättrats efter det arbete som gjordes gemensamt inom EU under 2013, dock var det enbart ca en tredjedel av de personer (poster) som lästes in i databasen som ledde till att en person kunde identifieras och tas bort ur röstlängden. Ytterligare filer kom in till myndigheten men dessa poster lästes inte in i databasen på grund av att de hade fel format eller kom in för sent (senare än 30 dagar före valdagen).

Valmyndigheten har lämnat synpunkter angående informationsutbytet i en enkät till Europeiska kommissionen. I enkäten nämnde myndigheten även att antalet frågor om dubbla EU-medborgarskap ökade vid detta val. I dagsläget kan personer med dubbla EU-medborgarskap inte hindras från att rösta i två länder.

3.2.4 Röstmottagning vid utlandsmyndigheter

Utlandsmyndigheternas ansvar för röstmottagning framgår inte tydligt i vallagen och ansvarsfördelningen och förhållandet mellan utlandsmyndigheterna och Valmyndigheten är oklar.

Trots ett bra samarbete med Utrikesdepartementet är arbetet inför och under pågående röstmottagning vid utlandsmyndigheter i dagsläget mycket resurskrävande för Valmyndigheten. Till skillnad mot exempelvis kommunerna, som själva lägger in adresser och öppettider för sina röstningslokaler samt beställer valmateriel via det gemensamma it-stödet, sköts dessa arbetsuppgifter manuellt av Valmyndigheten när det handlar om utlandsmyndigheterna.

Valmyndigheten hanterar även alla certifikat som ger utlandsmyndigheterna åtkomst till valdatasystemen för utskrifter av dubblettröstkort och ger support vid användning av it-stödet. Totalt skapade Valmyndigheten 220 certifikat till användare vid utlandsmyndigheterna under 2014.

Distributionen av valmateriel till utlandsmyndigheterna var problematisk vid båda valtillfällena. Post- och paketförsändelser till utlandet var svåra att följa efter att de har lämnat Sverige, och tidsangivelserna för leverans stämde inte i vissa fall. Detta resulterade i att planerad röstmottagning i några fall fick ställas in till dess att materiel hade nått mottagaren. Uppföljning och spårning av försvunna och/eller försenade materielförsändelser till utlandsmyndigheterna var en resurskrävande arbetsuppgift i samband med båda valtillfällena.

Löpande kontakt och support till utlandsmyndigheter skedde via e-post och telefon. Under året skickade Valmyndigheten 17 nyhetsbrev med information till utlandsmyndigheterna.

Vid valet till Europaparlamentet anordnades röstmottagning vid 213 utlandsmyndigheter, en ökning jämfört med 2009 då antalet var 201. Vid valet till riksdagen, kommun- och landstingsfullmäktige anordnades röstmottagning vid 236 utlandsmyndigheter, vilket i stort motsvarade antalet från år 2010 då 239 utlandsmyndigheter anordnade röstmottagning. Utöver de utlandsmyndigheter som anordnade röstmottagning tillhandahöll ytterligare 95 respektive 89 utlandsmyndigheter brevröstningsmateriel för att väljare på egen hand skulle kunna posta sin röst till Sverige.

3.2.5 Hantering av brevröster och röster från utlandsmyndigheter

Valmyndigheten tar i samband med val emot försändelser med röster från utlandsmyndigheterna och även brevröster från väljare som inte inkluderat sitt röstkort som adressbärare i kuvertet. I de fall där en brevröstande väljare inkluderat sitt röstkort passerar rösten aldrig Valmyndigheten utan skickas direkt till väljarens hemkommun.

Hos Valmyndigheten märks mottagna brevröster och röster från utlandsmyndigheter med väljarnas nummer i röstlängden. Därefter sorteras och skickas rösterna till de kommuner där väljarna finns upptagna i röstlängden. Arbetet med att sortera och skicka ut röster inkomna från utlandet till landets kommuner var tidskrävande under 2014, särskilt för de stora volymer som inkom i samband med höstens val.

Valmyndigheten mottog ca 12 300 röster till Europaparlamentet från utlandsmyndigheterna. Detta var en markant ökning, nästan 70 procent, jämfört med det föregående valet till Europaparlamentet då antalet mottagna röster var ca 7 300. Utöver dessa röster kom ca 12 300 brevröster till Valmyndigheten. Även antalet hanterade brevröster ökade markant, ca 77 procent, jämfört med år 2009.

Valmyndigheten mottog ca 35 600 röster till höstens val från utlandsmyndigheterna. Detta var en ökning med ca 15 procent jämfört med de föregående valen till riksdagen, kommun- och landstingsfullmäktige år 2010. Utöver dessa röster tog Valmyndigheten emot ca 31 800 brevröster till höstens val 2014, en ökning med ca 22 procent jämfört med 2010.

3.2.6 Extern kommunikation och information till allmänheten

Valmyndigheten använde sig av fyra budskap som utgjorde grunden för alla informationsinsatser under året. De fyra budskapen som kommunicerades via olika kanaler var

- Ditt röstkort kommer med posten.
- Du kan förtidsrösta.
- Du kan personrösta.
- Du kan brevrösta från utlandet.

Valmyndigheten arbetade under 2014 med flera etablerade informationskanaler och provade även nya kanaler som Spotify, Youtube, Facebook och Google ad words när det gäller annonsering. De informationskanaler som användes var

- röstkortet
- Valmyndighetens webbplats val.se
- informationskampanj i tv, radio, dagspress, fackpress, internet och utomhus
- informationsmateriel i tryck och digitalt.

Röstkortet – generellt

I upphandlingen för tryckning av röstkort begärde Valmyndigheten att trycket på utsidan av röstkortet skulle tåla regn och fukt bättre än tidigare år. Ursprungligen var planen att bläcket skulle förseglas med ett lack. Detta fungerade dock inte i produktionen. Istället användes ett tåligare bläck. Samma bläck användes även vid valen till riksdagen, kommun- och landstingsfullmäktige.

Vid tidigare val har en representant från Valmyndigheten varit närvarande för att övervaka tryckningen av röstkort. Under 2014 var detta inte möjligt. Personal fanns istället tillgänglig på kontoret i Stockholm för att genomföra de kontroller som var möjliga att göra på distans.

Röstkortet – val till Europaparlamentet

I slutet av mars skickades utlandsröstkort och brevröstningsmateriel till de 143 973 svenska medborgare som utvandrat och som anmält sig till röstlängden under de senaste 10 åren. Ett utlandsröstkort innehåller samma uppgifter som det ordinarie röstkortet frånsett att nummer i röstlängden saknas, då röstlängden fastställs först 30 dagar innan valdagen.

Efter att röstlängden fastställts den 25 april skickades 7 201 487 röstkort ut till alla röstberättigade i valet till Europaparlamentet som var folkbokförda i Sverige. Trots vissa smärre förseningar i

jämförelse med tryck- och distributionsplanen delades i stort sett alla röstkort ut före den 7 maj som planerat.

Röstkortet – val till riksdagen, kommun- och landstingsfullmäktige

Under andra halvan av juli skickades utlandsröstkort och brevröstningsmateriel till 144 072 svenska medborgare som utvandrat och som anmält sig till röstlängden under de senaste 10 åren.

Efter att röstlängden fastställts den 15 augusti skickades 7 619 212 röstkort ut till alla röstberättigade i valen till riksdag, kommun- och landstingsfullmäktige som var folkbokförda i Sverige. Samtliga röstkort trycktes enligt tidplan och var i stort sett utdelade senast den 27 augusti som planerat.

På grund av en felaktighet i ett dataprogram trycktes texten "Länsstyrelsen" istället för "Landstingsfullmäktige" på röstkortet, där det räknades upp i vilket/vilka val väljaren hade rösträtt, till invånarna i två län. Totalt omfattades ca 1,2 miljoner röstkort. Efter att felet konstaterats skickade Valmyndigheten ett informationskort till de drabbade med en upplysning om tryckfelet. På myndighetens webbsida publicerades dessutom information om felet på 11 olika språk.

Valmyndighetens webbplats val.se

Valmyndighetens webbplats www.val.se är myndighetens viktigaste informationskanal. Två särskilda avdelningar på webbplatsen skapades för att särskilt kunna informera om respektive valtillfälle under 2014. Här samlades information till allmänheten, statistik, information till partierna, utbildningsmateriel till röstmottagare och kommuner, etc. På webbplatsen finns även information om tidigare val, om kommande val, om medborgarinitiativet och fakta om det svenska valsystemet.

Informationskampanj i tv, radio, dagspress, fackpress, internet och utomhus

I samband med de båda valtillfällena genomförde Valmyndigheten riksomfattande informationskampanjer i tv, radio, dagspress, fackpress, internet och utomhus för att informera väljarna om när, var och hur röstberättigade kunde rösta. Kampanjperioden pågick i fyra veckor innan valdagen vid varje valtillfälle. Eftersom förutsättningarna vid genomförande av valen inte är helt identiska, ställde detta särskilda krav på tydlighet i informationsinsatserna till väljarna.

Informationsmateriel i tryck och digitalt

Myndigheten tillhandahöll under året 10 olika informationsprodukter för respektive val, däribland broschyrerna "Valet i fickformat", "Val i Sverige" och "Så här röstar du – lättläst svenska". För röstberättigade med särskilda behov fanns filmer på teckenspråk, information på punktskrift och information inläst på cd-skiva. Informationsmaterielet publicerades på myndighetens webbplats samt fanns att beställa kostnadsfritt från myndigheten.

3.2.7 Kontakt med väljare och allmänhet

Valmyndigheten står som avsändare med kontaktuppgifter på röstkortet och all kampanjmateriel som sprids till de röstberättigade. I vissa informationsbudskap uppmanas de röstberättigade att kontakta Valmyndigheten, t.ex. för beställning av dubblettröstkort. Många röstberättigade hör således i första hand av sig direkt till Valmyndigheten. Valmyndigheten har även omfattande kontakt med partier, media och hela valadministrationen.

Callcenter 020-825 825

För att kunna möta det behov av kontakt som de röstberättigade har tiden före och under val upphandlar Valmyndigheten inför varje val ett callcenter. Callcentret har som huvuduppgift att svara på frågor och ta emot beställningar av dubblettröstkort, material för brevröstning, material för budröstning samt övrigt informationsmaterial. Callcentret tar emot beställningar på Valmyndighetens 020-nummer och via ett antal e-postadresser.

Personalen på callcentret utbildades av myndighetens personal och instruerades om att vidarebefordra alla frågor av mer komplicerad karaktär till Valmyndighetens kansli. När callcentret var öppet på kvällar och helger fanns alltid personal på plats på myndigheten för att ta emot samtal som vidarebefordrades samt svara på frågor från de anställda på callcentret.

Callcenter – val till Europaparlamentet

Valmyndighetens callcenter besvarade i samband med valet till Europaparlamentet ca 23 100 telefonsamtal, varav drygt 7 800 på valdagen den 25 maj. Totalt vidarebefordrades under de veckor callcentret var öppet 745 samtal till Valmyndigheten. Callcentret besvarade närmare 25 900 e-postmeddelanden samt skickade drygt 25 700 dubblettröstkort och närmare 3 700 brevröstningssatser till väljare.

I jämförelse med valet 2009 ökade antalet besvarade samtal på valdagen med 21 procent och callcentret kunde denna dag inte upprätthålla den avtalade servicenivån gällande svarstid. Överlag minskade annars antalet besvarade samtal något jämfört med 2009 medan antalet besvarade e-postmeddelande mer än fördubblades.

Callcenter – val till riksdagen, kommun- och landstingsfullmäktige

I samband med valen till riksdagen, kommun- och landstingsfullmäktige besvarade callcentret drygt 53 200 telefonsamtal, varav drygt 11 300 på själva valdagen den 14 september. Totalt vidarebefordrades under de veckor callcentret var öppet 1 320 samtal till Valmyndighetens kansli. Callcentret besvarade ca 53 000 e-postmeddelanden samt skickade närmare 45 000 dubblettröstkort och ca 15 600 brevröstningssatser till väljare.

Antalet besvarade samtal på valdagen ökade med 84 procent i jämförelse med föregående val till riksdagen, kommun- och landstingsfullmäktige. På grund av den stora anstormningen av telefonsamtal och e-postmeddelanden kunde callcentret under själva valdagen inte upprätthålla den avtalade servicenivån gällande svarstider.

Valmyndighetens växel 08-635 69 00

I huvudsak är det partier och valadministrationen som ringer till Valmyndighetens handläggare via Valmyndighetens ordinarie växel, men även allmänheten. Detta gäller i synnerhet personer som ringer från utlandet då 020-numret inte fungerar vid samtal från andra länder.

Antal förmedlade samtal från myndighetens växel till handläggare under den månad då val inföll samt föregående månad återfinns nedan.

Tabell 1: Samtal förmedlade från Valmyndighetens växel till handläggare

Månad	Antal
april	1 477
maj	2 412
augusti	2 758
september	3 786

En sista topp i samtalsstatistiken syns under december, troligtvis beroende på det aviserade extra valet, då växeln vidarebefordrade 1 005 samtal till handläggare. Totalt vidarebefordrade myndighetens växel drygt 15 000 samtal under 2014. I denna statistik syns dock inte de telefonsamtal då handläggarnas direktnummer har använts, vilket exempelvis är mycket vanligt när valnämnder och länsstyrelser kontaktar myndighetens personal.

3.2.8 Frågor från media och utdrag ur databaser

Valmyndigheten fick löpande under året frågor från media, extra många frågor kom veckorna före och veckorna efter valdagarna. Från valet till Europaparlamentet finns ingen sammanställning över antalet mediakontakter, vilket finns från valen till riksdagen, kommun- och landstingsfullmäktige då myndigheten hade en inlånad presskommunikatör. Under perioden 21 augusti till 6 oktober 2014 hanterade Valmyndigheten ca 400 förfrågningar från media, varav de flesta rörde frågor om rösträkning, resultat, kandidater och valsedlar.

Under året besvarade Valmyndigheten, utöver sedvanlig begäran om utlämnande av allmänna handlingar, ett ökat antal förfrågningar från media och privatpersoner vilket föranledde resurskrävande bearbetning av uppgifter ur myndighetens databaser. Exempelvis efterfrågades sammanställningar av personuppgifter för personer som kandiderade för ett parti. Majoriteten av förfrågningarna rörde uppgifter som avsåg valen till riksdagen, kommun- och landstingsfullmäktige. Enbart ett fåtal förfrågningar avsåg uppgifter gällande valet till Europaparlamentet.

3.2.9 Stöd till länsstyrelser och kommuners valnämnder

Valmyndigheten gav löpande under året kommuner och länsstyrelser stöd och vägledning gällande deras arbetsuppgifter, via både e-post och telefon. På grund av den belastning de två valtillfällena innebar för Valmyndigheten uppmanades dock länsstyrelserna, mer än tidigare, att ta hjälp av varandra. Kommunerna uppmanades att i första hand kontakta sin länsstyrelse alternativt en annan kommun, innan de kontaktade Valmyndigheten.

Under året skickade Valmyndigheten löpande ut nyhetsbrev med information och instruktioner till kommunernas valnämnder och till länsstyrelserna. Totalt skickade Valmyndigheten 30 nyhetsbrev till kommunerna och 32 nyhetsbrev till länsstyrelserna.

Valmyndigheten lämnade stöd till valnämnder och länsstyrelser både kvällstid och helger under hela röstningsprocessen och den efterföljande rösträkningen.

3.2.10 Redovisning av preliminärt valresultat på valnatt

Resultatet av den preliminära rösträkningen i valdistrikten rapporterades på valnatten till länsstyrelserna som registrerade det i det gemensamma it-stödet. Det preliminära valresultatet

kunde följas i realtid på Valmyndighetens hemsida allteftersom valdistrikten räknat färdigt och rapporterat in resultatet. Samarbetet mellan Länsstyrelsernas it-enhet och Valmyndigheten fungerade mycket bra och inrapporteringen av resultat från valdistrikten framskred vid båda valtillfällena som planerat.

Under valnatten den 25 maj hade webbsidan där Valmyndigheten presenterade det preliminära resultatet närmare 16 miljoner träffar. Under valnatten den 14–15 september hade denna webbsida ca 65 miljoner träffar. I dessa siffror ingår bl.a. sökrobotträffar, därav det höga antalet. Valmyndigheten saknar uppgift om antalet unika besökare.

3.2.11 Rösträkning och fastställande av valresultat

Den preliminära rösträkningen sköts av kommunerna, dels på valnatten, dels på onsdagen efter valdagen. Länsstyrelserna ansvarar för den slutliga rösträkningen.

Arbetet med den slutliga rösträkningen påbörjades på måndagen efter valdagen. Alla räknade röster registrerades i det gemensamma it-stödet som Valmyndigheten tillhandahåller. Både kommuner och länsstyrelser kontaktade Valmyndigheten under rösträkningen för hjälp och stöd. Valmyndigheten tog även emot en stor mängd frågor, främst per e-post men även per telefon, från intresserad allmänhet som löpande följde rösträkningen via myndighetens hemsida.

Den sista länsstyrelsen slutförde sin rösträkning av röster i valet till Europaparlamentet den 30 maj. Valmyndighetens nämnd kunde sedan fastställa valresultatet samma dag.

Resultatet av valnämndernas preliminära rösträkning på onsdagen efter valdagen gällande resultatet av valen till riksdagen, kommun- och landstingsfullmäktige kunde följas i realtid på Valmyndighetens hemsida den 17 september. Den intresserade kunde även ta del av ett samlat preliminärt resultat som omfattade både resultatet för valdistrikten på valnatten och resultatet från räkningen av uppsamlingsdistrikten.

Den sist rapporterade länsstyrelsen slutförde sin räkning av röster till riksdagsvalet den 19 september. Valmyndighetens nämnd fastställde valresultatet dagen därpå, den 20 september.

Efter att länsstyrelserna räknat färdigt samtliga röster till riksdagsvalet vidtog räkningen av röster till valen till kommun- och landstingsfullmäktige. På eftermiddagen den 30 september var det sista valet färdigräknat.

3.2.12 Överklaganden

Överklaganden – val till Europaparlamentet

Valmyndigheten tog emot 15 överklaganden av beslutet om fastställelse av utgången av valet till Europaparlamentet. Vid valet till Europaparlamentet 2009 uppgick antalet överklaganden till 5. I överklagandena 2014 gjordes gällande bl.a. fel vid eller utebliven redovisning och registrering av röster, fel angivande av öppettider i röstningslokal och att väljare nekats att rösta på grund av att de redan var avprickade i röstlängden. Valmyndigheten kungjorde överklagandena, sände dem på remiss till berörda valnämnder och länsstyrelser och yttrade sig över dem till Valprövningsnämnden.

Nytt för 2014 var att Valmyndigheten på uppdrag av Valprövningsnämnden tog fram en s.k. känslighetsanalys av valresultatet till Europaparlamentet. En sådan analys innebär att man med

utgångspunkt från ett valresultat beräknar känsligheten för förändring i mandatfördelningen mellan partierna, dvs. hur många ytterligare röster ett parti behöver för att ta ett mandat från ett annat parti och hur många röster ett parti behöver tappa för att förlora ett mandat (allt annat oförändrat). Även fördelningen av mandaten inom ett parti kan bli föremål för analys. Genom statistiska beräkningar kan sannolikheten bedömas om tillkommande eller tappade röster skulle ha haft någon inverkan på valresultatet för ett parti eller en kandidat.

Valprövningsnämnden fann att det i några fall förekommit avvikelser från föreskriven ordning men att det inte med fog kunde antas att dessa inverkat på valutgången, vilket är en av förutsättningarna för rättelse av beslut att fastställa valresultatet. Valprövningsnämnden avslag samtliga överklaganden som gällde valet till Europaparlamentet, ett överklagande avvisades dock i en del.

Överklaganden – valen till riksdagen, kommun- och landstingsfullmäktige

Valmyndigheten tog 2014 emot 19 överklaganden av beslutet om fastställelse av utgången i riksdagsvalet, en markant minskning jämfört med de 117 överklaganden som kom in 2010. Överklagandena 2014 avsåg bl.a. fel vid räkning och registrering av röster, förtidsröster som inte räknats, fel information i vallokal från röstmottagare, att partiföreträdare nekats att lägga ut valsedlar i vallokaler och brister i ordningen i röstningslokaler som påverkade valhemligheten. Valmyndigheten hanterade dessa överklaganden på motsvarande sätt som överklagandena av valet till Europaparlamentet.

Valprövningsnämnden avvisade 4 överklaganden och avskrev 1 överklagande som gällde riksdagsvalet. Beträffande övriga överklaganden fann nämnden att avvikelser från föreskriven ordning hade förekommit i några fall men att det inte med fog kunde antas att dessa inverkat på valutgången. Valprövningsnämnden avslag samtliga överklaganden som prövades i sak.

Till Valprövningsnämnden kom det 2014 in 46 överklaganden av utgången av val till kommun- och landstingsfullmäktige, varav 27 rörde val till kommunfullmäktige och 19 val till landstingsfullmäktige. Det var endast hälften av antalet överklaganden som inkom vid valen 2010.

På uppdrag av Valprövningsnämnden lämnade Valmyndigheten under 2014 yttranden till nämnden i 11 av dessa överklaganden av val till kommun- och landstingsfullmäktige. Ytterligare 3 yttranden som gällde val till kommunfullmäktige påbörjades under 2014 men överlämnades dock först under januari 2015. I några av överklagandena av val till kommun- och landstingsfullmäktige var såväl klagandena som omständigheterna som åberopades desamma som i överklagandena av riksdagsvalet, varför det inte fanns behov av att Valmyndigheten yttrade sig. Många av yttrandena innehöll känslighetsanalyser. Dessutom gjorde Valmyndigheten separata känslighetsanalyser på begäran av Valprövningsnämnden i 2 ärenden. Känslighetsanalyserna för valen till riksdagen, kommun- och landstingsfullmäktige var generellt mer komplicerade att utföra än för valet till Europaparlamentet på grund av valkretsindelning, utjämningsmandat samt bestämmelserna om personröster. Både genomförandet, kvalitetssäkringen och utformningen av känslighetsanalyserna i samband med höstens val krävde en omfattande arbetsinsats av Valmyndigheten.

Valprövningsnämnden beslutade i december 2014 att upphäva valet till kommunfullmäktige i Båstad och förordna om omval. Valprövningsnämnden beslutade i januari 2015 att rättelse genom förnyad sammanräkning ska göras i 4 ärenden. Det gäller en valkrets i Nacka kommun, en valkrets i Sigtuna

kommun, samtliga kommuner i Dalarnas län samt valkretsen Skaraborg/Västra Götalands östra i valet till landstingsfullmäktige i Västra Götalands län.

I övrigt avlogs samtliga överklaganden som prövades i sak. I 3 av dessa ärenden fann Valprövningsnämnden att avvikelser förekommit från föreskriven ordning men att det inte med fog kunde antas att dessa inverkat på valutgången.

Valprövningsnämnden avvisade sammanlagt 11 av överklagandena som gällde val till kommun- och landstingsfullmäktige.

3.2.13 Skolval

Projektet Skolval har tidigare anordnat val till riksdagen men 2014 var första gången som ett val till Europaparlamentet anordnades. I likhet med tidigare val genomfördes Skolval av ett antal elevorganisationer på uppdrag av Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor (Mucf), i samarbete med Valmyndigheten och Skolverket. Samarbetet med Mucf fungerade mycket bra.

I valet till Europaparlamentet deltog drygt 230 skolor och närmare 100 000 elever. Valmyndigheten tillhandahöll 12 000 informationsbroschyrer samt knappt 6 miljoner valsedlar och 500 000 valkuvert.

I valet till riksdagen deltog drygt 1 600 skolor och närmare 500 000 elever. Valmyndigheten tillhandahöll för genomförandet av detta val 12 000 informationsbroschyrer samt drygt 6,3 miljoner valsedlar och 450 000 valkuvert. Utöver dessa valkuvert användes 372 000 valkuvert som blivit över från vårens Skolval till Europaparlamentet. I slutet av året returnerade Mucf 170 000 oanvända valkuvert till Valmyndighetens lager.

3.3 Efterarbete till, och uppföljning av, valen 2014

Som en del av uppföljningen av de båda valtillfällena 2014 gjorde Valmyndigheten utvärderingar med externa leverantörer av varor och tjänster. Även inom myndigheten gjordes skriftliga uppföljningar och utvärderingar av de ansvariga för specifika arbetsmoment och arbetsområden. Interna rutinbeskrivningar för valrelaterade arbetsuppgifter uppdaterades utifrån de erfarenheter som gjorts under året.

Valmyndigheten inventerade sitt lager av valmateriel och bedömde vad som behövde fyllas på för att ha beredskap i händelse av extra val eller omval under mandatperioden.

I likhet med tidigare valår efterfrågade Valmyndigheten synpunkter på genomförandet från samtliga valnämnder, länsstyrelser och utlandsmyndigheter efter respektive valtillfälle. Synpunkterna inhämtades genom utvärderingsenkäter. Överlag var valnämnder, länsstyrelser och utlandsmyndigheter nöjda med Valmyndighetens arbetsinsats under året. Valmyndigheten inhämtade även vissa statistikuppgifter från kommuner och länsstyrelser, t.ex. antal ångerröster och antal väljare som använt sig av kommunala bud. Utöver att hämta in skriftliga utvärderingar deltog Valmyndigheten i den utvärderingsträff som Länsstyrelsen i Stockholm ordnade för att följa upp valen med kommunerna i Stockholms län. I december 2014 organiserade Valmyndigheten två uppföljningsdagar i Stockholm där representanter från landets samtliga länsstyrelser deltog för att diskutera erfarenheter från 2014 års båda valtillfällen.

En del av de inhämtade synpunkterna kommer att återspeglas i den erfarenhetsrapport som Valmyndigheten enligt regleringsbrev ska överlämna till regeringen senast den 30 november 2015. I rapporten kommer Valmyndigheten bl.a. att redovisa sina bedömningar gällande behov av förändringar av regler och rutiner.

Valmyndigheten betalade efter respektive valtillfälle ut ersättning till länsstyrelserna för valrelaterade kostnader. För valet till Europaparlamentet betalades drygt 15 miljoner kronor och för valen till riksdagen, kommun- och landstingsfullmäktige betalades drygt 38 miljoner kronor ut. Länsstyrelsernas kostnader har ökat markant i jämförelse med tidigare val (se vidare avsnitt 5, tabell 7-8).

I slutet av 2014 avregistrerade Valmyndigheten 49 partiets registrerade partibeteckningar. En registrerad partibeteckning ska avregistreras om partiet så begär eller om partiet inte har anmält kandidater för två ordinarie val i följd till riksdagen, till landstings- eller kommunfullmäktige eller till Europaparlamentet.

Valmyndigheten fick prioritera ned ett antal uppföljningsrelaterade aktiviteter under december efter att statsministern den 3 december 2014 aviserat att regeringen avsåg att besluta om ett extra val till riksdagen som planerades att hållas den 22 mars 2015 (se vidare avsnitt 3.6 nedan). Uppföljningsarbetet återupptogs sedan i början av 2015.

3.4 Kommunala folkomröstningar

En kommun eller ett landsting kan besluta om att ha en kommunal folkomröstning. Valmyndighetens ansvar vid kommunala folkomröstningar är begränsat till att tillhandahålla uppgifter för framställning av röstlängder och röstkort. En kommun ska samråda med Valmyndigheten om datum för folkomröstning.

Vid en kommunal folkomröstning i samband med val till Europaparlamentet ansvarar kommunerna själva för att trycka och distribuera röstkort till de väljare som enbart har rösträtt till den kommunala folkomröstningen.

I samband med valet till Europaparlamentet genomfördes folkomröstningar i kommunerna Bromölla, Essunga, Höganäs, Skellefteå, Surahammar och Värmdö. Samråd med Valmyndigheten inför dessa folkomröstningar genomfördes under 2013 och 2014. Samarbetet med kommunerna och de tryckerier som kommunerna upphandlat för tryckningen av röstkort fungerade bra. På grund av att både kommuner och tryckerier är ovana vid att ta fram röstkort krävdes dock en del informationsinsatser från Valmyndighetens sida.

Vid en kommunal folkomröstning som genomförs i samband med val till riksdagen, kommun- och landstingsfullmäktige trycks röstlängder och röstkort av Valmyndigheten för alla röstberättigade. Detta innebär att merarbetet för Valmyndigheten, och kommunen, blir minimalt.

I samband med valen till riksdagen, kommun- och landstingsfullmäktige genomfördes folkomröstningar i kommunerna Bengtsfors, Botkyrka, Göteborg, Ljusnarsberg, Tjörn och Upplands Väsby. Samråd med Valmyndigheten inför dessa folkomröstningar genomfördes 2012–2014.

Alla kommunala folkomröstningar under 2014 kunde genomföras som planerat. Valmyndigheten vidarefakturerade kommuner kostnader för valmaterial samt för konsultkostnader som uppkom hos myndigheten i samband med de kommunala folkomröstningarna.

Antalet folkomröstningar har ökat både generellt samt jämfört med åren när det senast var val till Europaparlamentet (2009) och val till riksdagen, kommun- och landstingsfullmäktige (2010). Sedan 2009 har samråd genomförts för följande antal kommunala folkomröstningar.

Tabell 2: Genomförda kommunala folkomröstningar 2009–2014

År	Antal
2009	3
2010	2
2011	1
2012	4
2013	6
2014	12

Ett samråd med Valmyndigheten angående en kommunal folkomröstning som avsågs att hållas samma dag som extra valet under 2015 genomfördes i slutet av 2014. Efter att statsministern den 27 december 2014 meddelat att det aviserade extra valet till riksdagen inte skulle hållas valde kommunen att avvakta med en eventuell folkomröstning. Kommunen har meddelat att de återkommer med ett nytt samråd om datum i händelse av att man önskar genomföra folkomröstningen under 2015.

3.5 Förberedelser för extra val och omval

Extra val till riksdagen ska enligt regeringsformen (1974:152) kunna genomföras inom tre månader efter beslut. Vid ett extra val till landstings- eller kommunfullmäktige bestämmer fullmäktige, efter samråd med den centrala valmyndigheten och länsstyrelsen vilken dag som ska vara valdag. Dessa regler föranleder att beredskap behöver finnas hos Valmyndigheten för att genomföra extra val inom en betydligt kortare tidsperiod än vid ordinarie val. Någon exakt tidsperiod för genomförande av omval finns inte angiven i författning.

Valmyndigheten har en viss grundberedskap i händelse av extra val eller omval. Denna beredskap innefattar bl.a. att tidsplaner, ramavtal, valmaterial, handböcker, manualer, informationsmateriel och it-stöd så långt som är möjligt är förberedda för att snabbt kunna användas. Behovet av ett beredskapsarbete för extra val och omval är konstant över tiden eftersom ändrad lagstiftning, som oftast sker mellan eller inför ordinarie val, behöver inkorporeras i detta arbete.

Beredskapsarbetet för extra val och omval startade direkt efter genomförda val 2014. Arbetet intensifierades fr.o.m. den 3 december 2014 då det tillkännagavs att regeringen avsåg att utlysa extra val (se vidare avsnitt 3.6 nedan).

Det gemensamma it-stödet verifieras efter varje genomfört valtillfälle i syfte att säkerställa att det finns ett fungerande it-stöd för det valadministrativa arbetet som kan hantera extra val för enskilda valtyper eller kombinationer av dessa. Under hösten 2014 påbörjades ett sådant arbete. Arbetet planeras vara klart i slutet av februari 2015.

Den 17 december 2014 beslutade Valprövningsnämnden att omval skulle hållas till kommunfullmäktige i Båstads kommun. Beslutet föranledde en analys om möjligheten att genomföra ett extra val till riksdagen och ett lokalt omval vid ett och samma tillfälle. Dock kunde det omgående konstateras att detta inte skulle vara möjligt baserat på de regelverk som var aktuella för extra val och omval. De förändringar i lagstiftningen som trädde ikraft 1 januari 2015 skulle enligt övergångsbestämmelser gälla för extra val, men inte för omval. Förändringarna var av sådan karaktär att nya och gamla bestämmelser inte var möjliga att kombinera. Valmyndigheten utgick därför i sin planering för omvalet i Båstad att valdagen skulle infalla efter ett eventuellt extra val till riksdagen.

3.6 Förberedelser för aviserat extra val till riksdagen den 22 mars 2015

Den 3 december 2014 tillkännagavs att regeringen avsåg att utlysa extra val. Valmyndigheten började omedelbart med ett intensivt förberedelsearbete för att kunna genomföra valet. Intensifieringen innebar att arbete med uppföljning av valen och vissa förvaltningsuppgifter fick stå tillbaka. Myndigheten väntade dock fram till den planerade dagen för regeringens beslut, den 29 december, med att göra externa bindande åtaganden eftersom formella bemyndiganden saknades eller inte var heltäckande.

Vissa beställningar av valmateriel behövde dock göras av tidsskäl. Vissa mindre beställningar kunde stoppas helt när statsministern den 27 december meddelade att det aviserade extra valet inte skulle genomföras.

Merparten av materieleet skulle ändå behövt köpas in under mandatperioden av beredskapsskäl samt för att fylla på Valmyndighetens lager efter 2014 års val. Största kostnadsposten avsåg valsedelspapper vilket kan användas i kommande val. Näst största posten avsåg valkuvert vilka ändå skulle ha köpts in oberoende av extra valet. Valmyndigheten fick ersätta valsedelstryckeriet för vissa igångsättningskostnader för tryckning som avbröts när något extra val inte beslutades. Vidare uppstod transportkostnader för materiel som flyttades mellan lagret och olika mottagare.

I första hand handlade förberedelserna om internt arbete

- framtagning av tidsplaner utifrån lagstiftningens tidsfrister för extra val
- inventering av lagerhålllet valmateriel
- inventering av avropsavtal för leveranser av varor och tjänster
- förberedelser för avrop och upphandlingar
- genomgång av informations- och utbildningsmateriel för att identifiera behov av anpassningar
- förberedelser och anpassningar av det gemensamma it-stödet
- inlåning av resurser från andra myndigheter och rekrytering.

3.7 Uppföljning av valet till Sametinget 2013

Enligt Valmyndighetens planering skulle en uppföljning av valet till Sametinget 2013 göras i slutet av 2014. Till följd av det aviserade extra valet fick myndighetens planering göras om och uppföljningen kommer om möjligt att genomföras under 2015.

3.8 Medborgarinitiativ inom Europeiska unionen

Under 2014 utfärdades intyg för tre medborgarinitiativ som lämnat in stödförklaringar för kontroll till myndigheten. Alla intyg utfärdades inom den, i förordningen, stipulerade tiden. Kontrollen av stödförklaringarna för dessa initiativ genomfördes utifrån de praktiska rutiner och det förenklade it-stöd för stickprovstagning samt för kontroll mot folkbokföringsregistret som utarbetats under 2013. Stödet kompletterades under 2014 med ett grafiskt gränssnitt med stöd av en extern konsult. Arbetet med att testa och godkänna det grafiska gränssnittet återstår.

Valmyndigheten deltog i Europeiska kommissionens expertmöten under juni och december månad. Som grund till mötet i juni låg en enkät gällande resultatet av dittills behandlade initiativ som Valmyndigheten hade besvarat under våren på uppmaning av kommissionen. Mötet i december handlade i huvudsak om den pågående översynen av medborgarinitiativet, vilken kommer att resultera i att Europeiska kommissionen presenterar en rapport den 1 april 2015.

Under året har Valmyndigheten haft löpande kontakt med organisatörer till initiativ och med Europeiska kommissionen i procedurfrågor. Myndigheten har även fått sporadiska frågor från forskare och allmänhet som önskat ta del av information om medborgarinitiativet och myndighetens arbetsuppgifter.

Europeiska kommissionen initierade i slutet av året en förordningsförändring av bilaga III, del B, till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 211/2011 av den 16 februari 2011 om medborgarinitiativet. I hemställan från Valmyndigheten framfördes att det inte är nödvändigt för organisatörerna att samla in uppgifter rörande födelsedatum och födelseort från den som önskar stödja ett medborgarinitiativ. Uppgifterna är inte nödvändiga för att myndigheten ska kunna utföra sitt uppdrag att kontrollera och intyga stödförklaringar.

3.9 Internationella kontakter/Internationellt samarbete

Under 2014 har myndigheten fått en stor mängd förfrågningar från olika internationella aktörer om möjligheten att medverka i möten eller seminarier med fokus på val. Förfrågningar inkom från valobserverande organisationer, delegationer från andra länder, Europarådet genom Venedigkommissionen och ett antal internationella intresseorganisationer med samarbetspartners i Sverige. Valmyndigheten hade resursmässig kapacitet att delta endast i ett fåtal av dessa.

Sammantaget under 2014 deltog Valmyndigheten i möten med representanter från andra länders valmyndigheter, informationsmöten med ett fåtal övriga delegationer samt höll ett informationsseminarium via Utrikesdepartementet för utländska diplomater stationerade i Sverige.

Valmyndigheten deltog under hösten 2014 i ett möte arrangerat bl.a. av Venedigkommissionen rörande Europarådets rekommendationer för elektronisk röstning.

3.10 Åtgärder till följd av ändringar i vallagen m.fl. lagar

Riksdagen har beslutat om ett antal förändringar av regeringsformen och vallagen som trädde i kraft den 1 januari 2015. Under valåret 2014 har det inte funnits möjlighet att påbörja arbetet med att bygga upp kompetens och rutiner på de nya handläggningsområdena.

3.11 Valadministrationens gemensamma it-stöd

För valadministrationen i Sverige finns ett gemensamt it-stöd. Utvecklingen av it-stödet påbörjades 1999 inom dåvarande Riksskatteverket och när Valmyndigheten bildades 2001 togs stödet över. Det gemensamma it-stödet användes vid val första gången 2002.

I januari 2013 lämnade Valmyndigheten en skrivelse till regeringen där behovet av ett nytt it-stöd aviserades. Under hösten 2013 bedrev myndigheten en förstudie i syfte att utarbeta ett beslutsunderlag rörande it-stödet för valadministrationen inför 2018 års val. I mars 2014 lämnade Valmyndigheten en hemställan om låneram i Riksgälden för att finansiera utvecklingen av ett nytt it-stöd (dnr 13-109/5) och resurser för att kunna driva ett så omfattande och komplext projekt (dnr 14-074/1, dnr 14-199/1). Hemställan motiverades utifrån att nuvarande it-stöd är föråldrat, dyrt att underhålla samt att det inte går att säkerställa it-stödet för de lagändringar som gäller inför 2018 års val.

På grund av att regeringsbeslut inte har fattats har arbetet ännu inte kunnat påbörjas. Det innebär att ett komplett nytt it-stöd av tidsskäl inte kommer att finnas till 2018 års val.

Även om beslut fattas under 2015 kommer det nuvarande föråldrade it-stödet att behöva nyttjas parallellt med ett fåtal nyutvecklade funktioner i ett nytt system. Ett nytt it-stöd kommer i sin helhet att kunna nyttjas först vid 2022 års val.

3.12 Övrigt utvecklingsarbete

Valmyndigheten definierade under hösten 2010 ett behov av ca 30 utvecklingsprojekt av skiftande omfattning och inriktning. Sedan dess har ca hälften av projekten varit möjliga att genomföra. Under 2014 då två valtillfällen genomförts har utrymmet för utvecklingsarbete i princip varit obefintligt.

För att öka säkerheten för it-miljön har vissa nya programvaror och installationer införts.

3.13 Förvaltning

Valmyndighetens förvaltning har bl.a. omfattat följande arbetsmoment

- planering och uppföljning av verksamheten
- ekonomihandläggning (vissa redovisnings- och betalningstjänster köptes från Statens servicecenter)
- personalhandläggning inklusive rekrytering, lokala avtal, lönerevision m.m. (löneregistreringstjänst köptes från Statens servicecenter)
- arkiv, registratur, dokument- och ärendehantering

- utlämnande av allmänna handlingar och uppgifter ur databaser
- besvarande av frågor som inkom till funktionsbrevlådor och till registrator
- avrop och upphandlingar
- besvarande av remisser och avgivande av yttranden
- rättsutredningar avseende tolkning och tillämpning av författningar inom verksamhetsområdet
- besvarande av myndighetsenkäter.

Tabell 3: Besvarade frågor och diarieförda ärenden

År	Antal besvarade frågor inkomna till e-brevlådan för frågor om val och folkomröstningar	Antal behandlade diarieförda ärenden
2011	1 027	189
2012	464	172
2013	1 112	195
2014	6 760	339

Det kan konstateras att antalet frågor om val till e-brevlådan ökat kraftigt på grund av de båda valtillfällena 2014 jämfört med tidigare år. Även antalet behandlade ärenden har ökat markant.

4 Verksamhetens resultat - prestationer och måluppfyllelse

4.1 Prestationer

Valmyndighetens verksamhet och därmed prestationer skiljer sig mycket åt mellan åren beroende på om det är valår eller inte och beroende på vilken typ av val som genomförs. Jämförelser mellan budgetåren kan därför vara mindre meningsfulla.

I samband med tidredovisningen har under 2014 angetts om en viss aktivitet avsåg båda valtillfällena. Denna tid har i årsredovisningen fördelats lika på valet till Europaparlamentet och på valen till riksdagen, kommun- och landstingsfullmäktige.

Tabell 4: Arbetade timmar och kostnader fördelade per slutprestation

Slutprestation	Antal slutförda				Timmar				Kostnad, tkr			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014 ¹⁾
- Val till riksdag, kommun och landsting	-	-	-	1	10 258 ²⁾	3 618	12 706	21 568	10 053 ²⁾	3 577	9 997	109 623
- Val till Europaparlamentet	-	-	-	1	140	1 079	8 896	12 648	96	752	5 880	67 491
- Val till Sametinget	-	-	1	-	32	5 342	1 671	11	24	4 045	1 232	8
- Nationell folkomröstning	-	-	-	-	17	-	-	-	16	-	-	-
- Kommunal folkomröstning	1	4	6	12	438	904	850	24	331	736	581	17
- Extra val	-	-	-	-	3 985	3 524	49	2 244	3 015	3 442	31	2 217
- Omval	2	-	-	-	14 242	131	-	3	18 297	94	-	2
- Valsystemet	- ²⁾	-	-	-	- ²⁾	13 361	10 306	6 738	- ²⁾	13 064	17 663	13 597
- Medborgarinitiativ	- ³⁾	-	1	3	- ³⁾	1 132	3 596	1 557	- ³⁾	803	2 756	1 817
Summa	3	4	8	17	29 112	29 091	38 074	44 793	31 832	26 513	38 140	194 772⁴⁾
1) Myndighetens tid och kostnader för förvaltning har fördelats på slutprestationerna utifrån tidsåtgången för respektive slutprestation under 2014. Val till riksdag, kommun och landsting har fått 48,15% av förvaltningskostnaderna, val till Europaparlamentet 28,24%, val till Sametinget 0,03 %, nationell folkomröstning 0 %, kommunal folkomröstning 0,05 %, extra val 5,01 %, omval 0,01 %, valsystemet 15,04% och medborgarinitiativ 3,48 %												
2) Kostnader och tid som inte är kopplade till något specifikt val har under 2011 redovisats på val till riksdag, kommun och sting. Från och med 2012 har dessa kostnader en egen slutprestation "Valsystemet".												
3) Medborgarinitiativ är en slutprestation från och med år 2012.												
4) Beloppet inkluderar inte ersättning till länsstyrelserna om 53 466 tkr.												

Fördelningen av tid och kostnader på slutprestationer visar tydligt att flest antal arbetstimmar och högst kostnader kan hänföras till valen till riksdagen, kommun- och landstingsfullmäktige. Näst högst antal arbetade timmar kan härledas till valet till Europaparlamentet. Det kan också konstateras att kommunala folkomröstningar genererar få extra arbetstimmar för Valmyndigheten när dessa förläggs i anslutning till ett allmänt val jämfört med de år då val inte genomförs.

Det totala antalet arbetade timmar visar en tydlig ökning under 2013, på grund av valförberedelserna, jämfört med tidigare år. Ökningen av totala antalet arbetade timmar 2014 är drygt 50 procent jämfört med 2011 och 2012. Detta avspeglar dels övertid för Valmyndighetens egen personal, dels att myndigheten haft tidsbegränsat extra anställda både under 2013 och 2014.

Det bör noteras att arbetstiden för inhyrd och inlånad personal under valen inte är inräknad i tidsåtgången. Arbetstiden för Statens servicecenter på ekonomi- och personalområdet är inte heller

inräknad. Den faktiska tidsåtgången är således högre än vad tidrapporteringen visar. Arbetstiden för it-konsulter är dock inräknad.

Tabell 5: Totalt arbetad tid fördelad per aktivitet

Grupp av aktiviteter	Timmars ¹⁾			
	2011	2012	2013	2014
- Rösträtt	418	446	674	739
- Väljarvägledning	1 068	218	1 720	4 117
- Röstningsalternativ	493	216	926	1 179
- Röstningskanaler	347	119	354	760
- Valresultat	2 343	394	732	1 279
- Valpresentation	1 033	64	130	685
- Samordning val	11 422	6 209	10 890	18 740
- Valsystemet	-	7 016	6 577	5 076
- Medborgarinitiativ	-	594	2 295	1 173
- Förvaltning	11 988	13 815	13 776	11 045
Summa	29 112	29 091	38 074	44 793
1) Timmar för förvaltning är inte fördelade på övriga aktiviteter, därav avvikelser mot föregående tabell.				

Av tabell 5 framgår bl.a. att under 2014 har mest tid ägnats åt *Samordning val* följt av *Förvaltning*. I samordning val ingår framförallt stöd till övriga valadministrationen i form av utbildning, it-stöd och valmaterial. *Väljarvägledning* uppvisar en markant ökning jämfört med tidigare år och här ingår bl.a. informationsinsatser riktade mot allmänheten och arbetet med röstkortet. Arbetet med *Förvaltning* har minskat något vilket beror på att valens genomförande har prioriterats och myndighetsuppgifter har fått stå tillbaka.

Tidsåtgång och kostnader för de olika slut prestationerna speglar väl de prioriteringar som gjorts under året.

4.2 Måluppfyllelse 2014

Målet enligt regleringsbrev för 2014 har varit att Valmyndigheten ska genomföra sina uppgifter med största möjliga tillförlitlighet och effektivitet.

Valmyndigheten har i verksamhetsplanen för 2014 brutit ned detta övergripande mål till mål för grupper av aktiviteter. För varje mål har kvantitativa indikatorer fastställts för att så långt möjligt mäta måluppfyllelsen. De kvantitativa indikatorerna, som är under utveckling, är inte heltäckande utan ska ses som just indikatorer som ger stöd vid bedömningen av måluppfyllelsen. De flesta av

indikatorerna är inriktade mot genomförandet av allmänna val. Utöver de kvantitativa indikatorerna gör Valmyndigheten egna kvalitativa bedömningar.

Utveckling av arbetet med Valmyndighetens mål och indikatorer pågår löpande. Det är ett mycket långsiktigt arbete. Flera mätomgångar behöver genomföras innan det går att dra väl underbyggda slutsatser. Valmyndighetens verksamhet är delvis svår att mäta, eftersom den skiljer sig markant från år till år, beroende på om det är valår eller inte.

Valsystemet

Valmyndigheten ska

- *upprätthålla förutsättningarna för att genomföra val och folkomröstningar i enlighet med det gällande valsystemet.*

Under 2014 genomfördes för första gången val till Europaparlamentet och till riksdagen, kommun- och landstingsfullmäktige under samma år. Därtill genomfördes kommunala folkomröstningar. Valmyndighetens bedömning är att myndigheten genom sitt arbete på en tillräckligt god nivå upprätthållit förutsättningarna.

Valmyndigheten bedömer att målet har uppnåtts.

Rösträtt

Valmyndigheten tillser att

- *rätt röstberättigade är rätt angivna med rätt rösträtt i rätt röstlängd*
- *röstlängden är klar att användas på rätt sätt, på rätt plats vid rätt tid.*

Valmyndighetens indikatorer och bedömning i övrigt pekar på att hantering av rösträtt och röstlängder skett i enlighet med regelverket.

Valmyndigheten bedömer att målen har uppnåtts.

Väljarvägledning

Valmyndigheten tillser att

- *alla röstberättigade är informerade om att de är röstberättigade och till vilka val de är röstberättigade*
- *alla röstberättigade är informerade om hur röstning går till och vad som krävs för att avge en röst så att rösten motsvarar den röstandes intention.*

Röstkorten är Valmyndighetens främsta informationsbärare till de röstberättigade. Endast en procent av de röstberättigade kunde inte nås av röstkortet. Genom röstkortet, breda informationskampanjer och upprättandet av ett callcenter kunde Valmyndigheten nå ut till de röstberättigade och erbjöd goda möjligheter till kontakt för svar på frågor. Valmyndighetens indikatorer och bedömning i övrigt pekar på att de röstberättigade i huvudsak fick den vägledning som kan anses adekvat. Ett fel i ett

dataprogram ledde till en felaktig uppgift på röstkorten i två län vid valen till riksdagen, kommun- och landstingsfullmäktige. Ett särskilt informationskort sändes ut. Denna information nådde de berörda när förtidsröstningen redan påbörjats.

Valmyndigheten bedömer att målen i huvudsak har uppnåtts.

Röstningsalternativ

Valmyndigheten tillhandahåller adekvat stöd till partierna

- *så att partierna kan delta i valet på det sätt som de önskar inom ramen för gällande regelverk.*

Valmyndighetens indikator och bedömning i övrigt, baserad bl.a. på från partierna mycket få och begränsade kritiska synpunkter, tyder på att partierna kunnat delta i valen på önskat sätt.

Valmyndigheten bedömer att målet har uppnåtts.

Röstningskanaler

Valmyndigheten tillhandahåller adekvat stöd till andra myndigheter inom valadministrationen så att

- *de röstberättigade ges rätt förutsättningar för att avge sina röster*
- *alla röster som tagits emot på rätt sätt och i rätt tid, vidarebefordras oförvanskade till rösträkning.*

Valmyndigheten producerade en stor mängd informationsmateriel för valadministrationen, däribland en webb-baserad informationsfilm för att öka kvaliteten på valadministrationens röstmottagande. Den information som lämnats i handbok, handledningar, manualer och i valdatasystemet har varit tillräcklig uppger en stor majoritet av valnämnderna. Arbetsbelastningen vid Valmyndigheten ledde dock till att materieleet inte blev kvalitetssäkrat och ett större antal rättelser fick sändas ut, många också i ett sent skede.

Valmyndigheten bedömer att målen i huvudsak har uppnåtts.

Valresultat

Valmyndigheten tillhandahåller adekvat stöd till andra myndigheter inom valadministrationen så att

- *alla röster ska räknas och bedömas på rätt sätt och bli en del av valresultatet*
- *rätt ledamöter och ersättare utses.*

Till följd av överklaganden av valen till riksdagen, kommun- och landstingsfullmäktige beslutade Valprovsningsnämnden att det skulle bli ett omval samt fyra förnyade sammanräkningar. Valresultatet i dessa fem områden hade blivit fel och krävde åtgärd. Om felen kan härledas till brister i Valmyndighetens stöd är svårt att bedöma.

Valmyndigheten bedömer att målen har uppnåtts.

Valpresentation

Valmyndigheten tillser att

- *alla delar av valresultatet är kontrollerbara*
- *den som vill kontrollera valresultatet får information om hur kontroll kan göras.*

Valresultaten från de två valtillfällena presenterades med korrekt innehåll på Valmyndighetens webbplats. Information fanns på webbplatsen om hur sammanräkningen av resultat gick till.

Valmyndigheten bedömer att målen har uppnåtts.

Samordning val

Valmyndigheten tillser att

- *valet genomförs i enlighet med Valmyndighetens planering, med kostnadseffektivt resursutnyttjande och utan onödig komplexitet.*

Valmyndighetens planering fick vid ett antal tillfällen revideras, framförallt beroende på myndighetens bristande kapacitet. Kostnaderna för valen har hållits inom den givna budgetramen. Komplexiteten har under 2014 varit mycket hög, bl.a. till följd av de båda valtillfällena. Komplexiteten följer av olikheter i lagstiftningen mellan de olika valtyperna och kunde därmed inte undvikas.

Valmyndigheten bedömer att målet har uppnåtts.

Medborgarinitiativ

Valmyndigheten tillser att

- *en korrekt och tillförlitlig kontroll av inlämnade stödförklaringar genomförs.*

Valmyndighetens indikator och bedömning i övrigt tyder på att myndigheten handlagt ärendena korrekt och tillförlitligt.

Valmyndigheten bedömer att målet har uppnåtts.

Förvaltning

Valmyndigheten tillser att

- *Valmyndigheten är en välskött myndighet med högt förtroende från allmänhet, uppdragsgivare och samverkanspartner*
- *Valmyndighetens personal har rätt kompetens och goda arbetsförhållanden.*

Den revisionsberättelse som avlämnades 2014 (avseende 2013) innehöll inte någon anmärkning. Valmyndigheten anhöll i december 2013 om undantag från bestämmelserna i 17–20 §§ förordningen (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter samt om dispens från kraven på övergång till verksamhetsbaserad arkivredovisning i enlighet med Riksarkivets föreskrifter (RA-FS 2008:4) med

hänvisning till stundande valår med två valtillfällen. Någon dispens lämnades inte vilket innebär att Valmyndigheten under 2014 inte kunnat leva upp till ställda krav.

Valmyndigheten nödgades komplettera årsredovisningen för 2013 på grund av ett misstag i samband med undertecknandet. Detta fick som konsekvens att myndighetsvärdet i EA-värderingen 2014 sänktes från ett A till ett B.

Valmyndigheten har inte kunnat rekrytera den specialistkompetens som verksamheten kräver och tillsättningen av en verksamhetskritisk vakans fick avbrytas. Ytterligare förstärkningar hade därutöver behövts göras under valåret om rätt kompetens gått att finna.

Arbetsbelastningen har för samtliga anställda periodvis varit mycket hög och för vissa har den varit konstant mycket hög.

Valmyndigheten bedömer att målen i huvudsak har uppnåtts. Målet om goda arbetsförhållanden har inte uppnåtts.

Samlad bedömning av måluppfyllelsen

Den samlade bedömningen är att Valmyndigheten trots svåra påfrestningar uppnått det mål regeringen beslutat - att Valmyndigheten ska genomföra sina uppgifter med största möjliga tillförlitlighet och effektivitet.

5 Fördelning av totala intäkter och kostnader

Valmyndigheten hemställde i oktober 2014 (dnr 14-278/1) om en höjning av anslagskrediten på förvaltningsanslaget till 7 procent (1 325 tkr). Krediten utnyttjades med 1 290 tkr. De ökade kostnaderna beror i huvudsak på utbetalad övertidsersättning (836 tkr inkl. arbetsgivaravgifter) och en ökning av semesterlöneskulden (600 tkr inkl. arbetsgivaravgifter) till följd av att två valtillfällen genomförts under 2014. Andra kostnadsökningar som uppstått är en engångskostnad på grund av att Statens servicecenter bytt anslutna myndigheters fakturasystem (200 tkr) och att avgifterna för servicecentrets tjänster (85 tkr) samt för Riksrevisionens granskning (68 tkr) har ökat.

Ett anslagssparande om 3 932 tkr finns på anslagsposten för allmänna val. Det har uppkommit eftersom kostnaderna för valens genomförande blev lägre än vad som var fallet vid de beräkningar som tidigare gjordes och som då låg till grund för anvisade medel.

Valmyndighetens intäkter och kostnader är väsentligt högre under de år då allmänna val genomförs (se tabell 6). Att jämföra utfall mellan budgetår är därmed svårt. År 2009 genomfördes val till Europaparlamentet och 2010 genomfördes val till riksdagen, kommun- och landstingsfullmäktige. År 2011 genomfördes 2 omval och 1 kommunal folkomröstning. Under 2012 genomfördes 4 kommunala folkomröstningar. Under 2013 genomfördes val till Sametinget och 1 folkomröstning i 1 landsting (med 15 kommuner) och 5 kommunala folkomröstningar. Under 2014 genomfördes val till Europaparlamentet och val till riksdagen, kommun- och landstingsfullmäktige samt 12 kommunala folkomröstningar.

Tabell 6: Fördelning av totala intäkter och kostnader

Intäkter av anslag (tkr)	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Intäkter av anslag	244 921	37 637	26 328	34 579	132 583	74 155
Summa	244 921	37 637	26 328	34 579	132 583	74 155
Intäkter utöver anslag (tkr)						
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	3 185	314	109 ^{*)}	166	2 772	246
Finansiella intäkter	4	16	28	32	13	8
Summa	3 189	330	137	198	2 785	254
Summa intäkter totalt	248 110	37 967	26 465	34 777	135 368	74 409
Kostnader (tkr)	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Personal	18 440	15 573	12 325	10 521	9 167	8 827
Lokaler	2 883	2 813	2 604	1 894	1 884	1 910
Övriga driftskostnader	226 615	19 434	11 070	21 412	123 147	64 823
Finansiella kostnader	4	8	7	9	2	4
Avskrivningar och nedskrivningar	293	311	182	139	132	177
Summa	248 236	38 140	26 188	33 975	134 332	75 741
Statsbidrag för förtidsröstning	310 000	0	0	13 850	110 000	104 000
Bidrag informationsinsatser partier	0	0	0	5 200	0	0
Summa kostnader totalt	558 236	38 140	26 188	53 025	244 332	179 741

*) ersättning för flyttskada från NFB Transport Systems AB (91 tkr).

På intäktssidan disponerar Valmyndigheten högre anslag för allmänna val inför och under valår. Intäkter från avgifter består under valår i huvudsak av intäkter från avgifter för valsedlar och avgifter för uppgifter om röstberättigade och kandidater.

På kostnadssidan är det framförallt posten övriga driftskostnader som är hög inför och under valår (se tabell 7 och 8). Produktion av valmaterial, ersättningar till länsstyrelser och andra myndigheter, information, ersättning till Posten AB samt it-tjänster är de största kostnadsposterna vid val. Statsbidraget till kommunerna för förtidsröstning (transferering) utgår endast under valår.

Tabell 7: Särredovisning av övriga driftskostnader

Övriga driftskostnader (tkr)	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Ersättning till Posten AB för lantbrevbärartjänster och distribution av förtidsröster	37 755	0	0	1 237	15 807	7 159
Ersättningar till länsstyrelser och andra myndigheter	53 901	552	305	2 637	26 554	7 824
Produktion av valmaterial inklusive distribution	70 006	908	287	3 806	44 171	26 346
Information om val	38 999	597	108	1 869	17 870	8 741
IT-tjänster för valadministration	22 279	14 017	7 501	8 377	11 060	9 605
Övrigt	3 676	3 360	2 869	3 486	7 684	5 148
Summa	226 615	19 434	11 070	21 412	123 146	64 823

Tabell 8: Övriga driftskostnader 2014 per val

Övriga driftskostnader per val (tkr) ^{*)}	EP	RKL
Ersättning till Posten AB för lantbrevbärartjänster och distribution av förtidsröster	17 332	20 423
Ersättningar till länsstyrelser	15 225	38 241
Produktion av valmaterial inklusive distribution	22 806	46 800
Information om val	16 081	22 129
IT-tjänster för valadministration	4 078	7 914
Övrigt	480	1 209
Summa	76 002	136 716

*) direkta särkostnader konterade på respektive val

Vid jämförelse mellan 2014 års val och valet till Europaparlamentet 2009 samt valen till riksdagen, kommun- och landstingsfullmäktige 2010 kan konstateras en kraftig ökning av de ersättningar som utgått till Posten AB och ersättningen för länsstyrelsernas kostnader (se tabell 7).

Valmyndigheten kommer i erfarenhetsrapporten, som lämnas till regeringen senast den 30 november 2015, att beröra frågor och problemområden som rör lantbrevbärartjänsten. Även den ökade förtidsröstningens konsekvenser kommer att beröras i rapporten, t.ex. gällande distribution, hantering, ansvarsfördelning, tidsaspekter och vanligt förekommande frågor från väljare.

Vad gäller länsstyrelserna vidhåller Valmyndigheten det förslag som tidigare lämnats till regeringen om att medel bör anvisas direkt till länsstyrelserna (dispositions rätt till egen anslagspost) för att en tydlig koppling ska erhållas mellan ansvaret som regional valmyndighet och kostnaderna för detta.

6 Kompetens- och personalförsörjning

6.1 Valmyndighetens organisation och personal

Valmyndigheten leds av en nämnd bestående av en ordförande, en vice ordförande, tre övriga ledamöter och tre ersättare. Arbetet vid kansliet leds av en kanslichef. Inom kansliet finns två sektioner som leds av sektionschefer.

Vid Valmyndigheten finns 15 fast anställda finansierade över myndighetens förvaltningsanslag. Inför de båda valtillfällen som genomfördes under 2014 beslutades ett antal tidsbegränsade anställningar och överenskommelser träffades med andra myndigheter om inlåning av resurser. Det finns även ett antal konsulter engagerade som i huvudsak arbetar med förvaltning och utveckling av det gemensamma it-stödet för valadministrationen. Myndigheten anlitar även visst externt stöd avseende ekonomi- och löneadministration m.m.

Valmyndigheten beskriver i budgetunderlaget för 2016–2018 verksamhetens sårbarhet och behovet av att utöka valkompetensen och förstärka förvaltningskompetensen.

6.2 Beredskap för val

Valmyndigheten ska ha en ständig ”konstitutionell beredskap” för att kunna genomföra val. Den normala planeringshorisonten för allmänna val är 1,5–2 år men vid extra val ska dessa kunna genomföras inom tre månader efter beslut.

Valmyndigheten har en komplicerad kompetensförsörjningssituation. Specialiserad valkunskap kan inte rekryteras med kort varsel inför ett specifikt val och myndigheten har inte heller kapacitet att handleda och introducera tillfälligt inhyrda/anställda i regelverk och rutiner. Valmyndigheten lyckades inför 2014 års val att tidsbegränsat engagera nyligen pensionerade valkunniga - vilket inte utgör en stabil grund för kompetensförsörjning inför kommande val.

För att klara av de krav och förväntningar som ställs på Valmyndigheten inför, under, efter och mellan val behöver myndigheten en robust och mindre sårbar organisation. Erfarenheterna från det aviserade extra valet i december 2014 visar tydligt på detta. Valmyndigheten tar upp resursfrågorna i det budgetunderlag som lämnas för perioden 2016–2018.

6.3 Genomförda insatser 2014

Insatserna under 2014 har varit inriktade på att finna valkompetens för att stärka Valmyndigheten inför genomförandet av de två valtillfällen. Några fasta anställningar har inte varit möjliga att erbjuda eftersom förvaltningsanslagets storlek inte ger utrymme för sådana åtaganden.

Valmyndigheten hade behövt anställa fler handläggare med valkompetens men det är utomordentligt svårt att attrahera rätt kompetens till kortare anställningar och vikariat. Rekryteringsarbetet har varit tidskrävande och tagit resurser från valförberedelserna vid en tidpunkt då myndighetens samlade resurser hade behövt nyttjas med maximal effektivitet. Avsaknaden av en personalfunktion som kan stödja i rekryteringsarbete och personalarbete är betungande.

Rekryteringar

- anställning av vikarie för föräldraledig valhandläggare
- tidsbegränsad timanställning av valkunnig
- tidsbegränsad anställning av assistent
- tre tidsbegränsade uppdrag på timbasis för arbete med överklaganden
- tidsbegränsat uppdrag för dokumentation rörande valadministrationens it-stöd
- tidsbegränsad anställning inför eventuellt extra val och för omvalet 2015
- tidsbegränsad timanställning inför eventuellt extra val och för omvalet 2015.

Inlåning från andra myndigheter

- inlåning av administrativ resurs på timbasis
- inlåning av administrativ resurs
- inlåning av presskommunikatör
- inlåning av jurist för arbete med överklaganden.

Köp av tjänster

- ekonomisk redovisning och löneadministration från Statens servicecenter
- konsultstöd för arkivhantering
- visst konsultstöd vid upphandling
- konsultstöd för förvaltning och utveckling av it-stöd
- bemanningsföretag för hantering av utlandsröster.

Finansiell redovisning**1 Resultaträkning****RESULTATRÄKNING**

(tkr)	Not	2014	2013
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag		244 921	37 637
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	1	3 185	314
Finansiella intäkter	2	4	16
Summa		248 110	37 967
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	3	-18 440	-15 573
Kostnader för lokaler		-2 883	-2 813
Övriga driftskostnader	4	-226 615	-19 434
Finansiella kostnader	5	-4	-8
Avskrivningar och nedskrivningar		-293	-311
Summa		-248 236	-38 140
Verksamhetsutfall		-126	-173
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		310 000	0
Lämnade bidrag	6	-310 000	0
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring	7	-126	-173

2 Balansräkning

BALANSRÄKNING

(tkr)	Not	2014-12-31	2013-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	8	0	0
Summa		0	0
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	9	284	403
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	10	295	393
Summa		579	796
Varulager m.m.			
Varulager och förråd	11	3 455	3 581
Summa		3 455	3 581
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		1	1
Fordringar hos andra myndigheter		1 112	1 208
Övriga kortfristiga fordringar	12	5	5
Summa		1 118	1 214
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	13	1 648	988
Övriga upplupna intäkter	14	1 565	0
Summa		3 213	988
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	15	4 766	5 611
Summa		4 766	5 611
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		0	1 862
Summa		0	1 862
SUMMA TILLGÅNGAR		13 132	14 051

KAPITAL OCH SKULDER**Myndighetskapital**

	16		
Balanserad kapitalförändring		3 581	3 754
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	7	-126	-173
Summa		3 455	3 581

Skulder m.m.

Lån i Riksgäldskontoret	17	579	796
Räntekontokredit i Riksgäldskontoret	18	827	0
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	19	2 067	914
Leverantörsskulder		2 404	5 248
Övriga kortfristiga skulder	20	354	367
Summa		6 231	7 324

Periodavgränsningsposter

Upplupna kostnader	21	3 446	3 146
Summa		3 446	3 146

SUMMA KAPITAL OCH SKULDER

13 132	14 051
---------------	---------------

3 Anslagsredovisning

REDOVISNING MOT ANSLAG

Anslag (tkr)		Ing. över- förings- belopp	Årets till- delning enl. regl. brev	Omdispo- nerade anslags- belopp	Indrag- ning	Totalt disponi- belt belopp	Utgifter	Utgående över- förings- belopp
	Not							
Uo 1 6:1 Ramanslag Allmänna val och demokrati								
ap.1 Allmänna val	22	4 922	189 340	-18 467	-422	175 373	-171 441	3 932
ap.6 Statsbidrag för förtidsröstning			310 000			310 000	-310 000	0
ap.10 Ersättning till länsstyrelserna			35 000	18 467		53 467	-53 466	1
Uo 1 6:5 Valmyndigheten								
ap.1 Valmyndigheten	23	-208	18 932	0	0	18 724	-20 014	-1 290
Summa		4 714	553 272	0	-422	557 564	-554 921	2 643

4 Tilläggsupplysningar

Alla belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges. Till följd av detta kan summeringsdifferenser förekomma.

Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper

Valmyndighetens bokföring följer god redovisningssed och förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring (FBF) samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna.

I enlighet med ESV:s föreskrifter till 10 § FBF tillämpar myndigheten brytdagen den 5 januari. Brytdagen föregående år var den 3 januari. Efter brytdagen har fakturor överstigande 10 tkr bokförts som periodavgränsningsposter.

Upplysningar om avvikelser

Avvikelser från ekonomiadministrativa regler

Valmyndigheten undantas från kravet på kostnadsmässig avräkning av anslag enligt 16 § anslagsförordningen (2011:223) avseende varulager. Varulagret ska avräknas utgiftsmässigt.

Upplysningar för jämförelseändamål

Rent allmänt gäller att det är svårt att göra jämförelser mellan verksamhetsåren eftersom både kostnader och intäkter varierar kraftigt beroende på vilket val som har hållits eller om det inte har varit något val alls under året. Se vidare fördelning av verksamhetens totala intäkter och kostnader (avsnitt 5).

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar

Som anläggningstillgångar redovisas maskiner och inventarier som har ett anskaffningsvärde om minst 20 tkr och har en ekonomisk livslängd som uppgår till lägst tre år. Avskrivning sker enligt linjär avskrivningsmetod och avskrivning under anskaffningsåret sker från den månad tillgången tas i bruk. Bärbara datorer kostnadsförs vid inköpstillfället.

Beloppsgränsen för förbättringsutgifter på annans fastighet är densamma som på andra anläggningstillgångar. Avskrivningstiden för förbättringsutgifter på annans fastighet uppgår till högst den återstående giltighetstiden på hyreskontraktet, dock lägst tre år.

Tillämpade avskrivningstider

3 år	Persondatorer med tillhörande utrustning Servrar inklusive nätverk
5 år	Möbler och övriga inventarier Kontorsmaskiner
	Förbättringsutgifter, enligt återstående giltighetstid på hyreskontraktet

Omsättningstillgångar

Fordringar har tagits upp till det belopp som de efter individuell prövning beräknas bli betalda. Varulagret värderas till senaste anskaffningsvärde.

Skulder

Skulderna har tagits upp till nominellt belopp.

Ersättningar och andra förmåner**Nämndledamöter och ersättare/ andra styrelseuppdrag**

	Inga förmåner	Arvode
Hans-Eric Holmqvist (ordförande)		28
Ordförande i styrelsen för Statens tjänstepensionsverk		
Margareta Bergström (förordnad från 12 juni 2014)		
Per Hall		14
Ledamot av Migrationsverkets insynsråd		
Jörgen Hermansson		4
Henrik Jermsten		17
Ordförande i Granskningsnämnden för radio och TV		
Ann-Cathrine Jungar		5
Lena Langlet		9
Maritta Soininen		11
Margareta Åberg (entledigad från 1 juni 2014)		5
Ledamot av Domarnämnden		
Styrelsesuppleant i Boutique Look AB		

Ledande befattningshavare/styrelseuppdrag

	Lön
Kerstin Andersson, kanslichef	993
Inga förmåner, inga uppdrag	

Anställdas sjukfrånvaro

I tabellen redovisas anställdas totala sjukfrånvaro i förhållande till den sammanlagda ordinarie arbetstiden samt den andel av den totala sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer. Uppgift om sjukfrånvaron uppdelad i grupper efter kön och ålder lämnas inte eftersom antalet anställda i respektive grupp understiger tio personer.

Valmyndigheten
årsredovisning 2014

Sjukfrånvaro	2014	2013	2012
Totalt	2,3	3,9 ¹	2,0
Andel 60 dagar eller mer	-	-	-

---

¹ Sjukfrånvaron i de statliga myndigheterna uppgick till 3,2 procent av den tillgängliga arbetstiden år 2013. (Statskontoret, Sjukfrånvaron i staten år 2013 – myndigheter och sektorer.)

5 Noter

Resultaträkning (tkr)

		2014	2013
Not 1	Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
	Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen	37	35
	Intäkter av offentligrättsliga avgifter	3 117	4
	Intäkter av uppdragsverksamhet	30	241
	Övriga intäkter av avgifter och andra ersättningar	1	34
	Summa	3 185	314
Intäkter av offentligrättsliga avgifter består till största delen av avgifter för valesdlar.			
Not 2	Finansiella intäkter		
	Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	4	16
	Summa	4	16
Not 3	Kostnader för personal		
	Lönekostnader (exkl. arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)	11 717	10 098
	Övriga kostnader för personal	6 723	5 475
	Summa	18 440	15 573
Not 4	Övriga driftskostnader		
	Resor, information	34 179	632
	Köp av varor	15 403	1 132
	Köp av tjänster	176 907	17 497
	Förändring av varulager	126	173
	Summa	226 615	19 434
Ökade driftskostnader jämfört med föregående år beror på genomförandet av allmänna val samt val till Europaparlamentet 2014. Se tabell 7, avsnitt 5.			
Not 5	Finansiella kostnader		
	Ränta på lån i Riksgäldskontoret	4	8
	Summa	4	8
Not 6	Lämnade bidrag		
	Statsbidrag för förtidsröstning	310 000	0
Medlen har utbetalats till kommuner för deras medverkan vid de allmänna valen samt valet till Europaparlamentet 2014.			
Not 7	Årets kapitalförändring		
	Avser lagerförändring	-126	-173
	Summa	-126	-173

Balansräkning (tkr)

	2014-12-31	2013-12-31
Not 8 Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		
Ingående anskaffningsvärde	12 989	12 989
Summa anskaffningsvärde	12 989	12 989
Ingående ackumulerade avskrivningar	-12 989	-12 989
Summa ackumulerade avskrivningar	-12 989	-12 989
Utgående bokfört värde	0	0
Not 9 Förbättringsutgifter på annans fastighet		
Ingående anskaffningsvärde	595	595
Summa anskaffningsvärde	595	595
Ingående ackumulerade avskrivningar	-192	-73
Årets avskrivningar	-119	-119
Summa ackumulerade avskrivningar	-311	-192
Utgående bokfört värde	284	403
Not 10 Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
Ingående anskaffningsvärde	2 294	2 163
Årets anskaffningar	0	212
Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	0	-81
Summa anskaffningsvärde	2 294	2 294
Ingående ackumulerade avskrivningar	-1 901	-1 790
Årets avskrivningar	-98	-192
Korrigering av tidigare års avskrivningar	0	81
Summa ackumulerade avskrivningar	-1 999	-1 901
Utgående bokfört värde	295	393
varav finansiell leasing	0	0
Not 11 Varulager och förråd		
Kuvert och valsedlar	1 568	2 085
Övrigt	1 887	1 496
Summa	3 455	3 581
Not 12 Övriga kortfristiga fordringar		
Kontantkassa	5	5
Summa	5	5

	2014-12-31	2013-12-31
Not 13 Förutbetalda kostnader		
Förutbetalda hyreskostnader	636	627
Övriga förutbetalda kostnader	1 012	360
Summa	1 648	988
Not 14 Övriga upplupna intäkter		
Övriga upplupna intäkter inomstatliga	1 565	0
Summa	1 565	0
Not 15 Avräkning med statsverket		
Anslag i icke räntebärande flöde		
Ingående balans	6 024	2 071
Redovisat mot anslag	534 906	18 378
Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde	-536 820	-14 425
Fordringar avseende anslag i icke räntebärande flöde	4 110	6 024
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	208	-1 057
Redovisat mot anslag	20 014	19 259
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-18 932	-18 504
Återbetalning av anslagsmedel	0	510
Fordringar avseende anslag i räntebärande flöde	1 290	208
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans	217	217
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	0	0
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	217	217
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto		
Ingående balans	-838	-494
Inbetalningar i icke räntebärande flöde	44 953	3 615
Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-581 786	-18 384
Betalningar hänförliga till anslag och inkomsttitlar	536 820	14 425
Övriga skulder på statens centralkonto	-851	-838
Summa Avräkning med statsverket	4 766	5 611

	2014-12-31	2013-12-31	
Not 16 Myndighetskapital			
Specifikation förändring av myndighetskapitalet			
	Balanserad kapitalföränd- ring, förändring varulager	Kapitalförän- dring enl. resultaträk- ningen	Summa
Utgående balans 2013	3 754	-173	3 581
Rättelser	0	0	0
Ingående balans 2014	3 754	-173	3 581
Föregående års kapitalförändring	-173	173	0
Årets kapitalförändring		-126	-126
Summa årets förändring	-173	47	-126
Utgående balans 2014	3 581	-126	3 455
Not 17 Lån i Riksgäldskontoret			
Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar.			
Ingående balans	796	894	
Under året nyupptagna lån	76	212	
Årets amorteringar	-293	-311	
Utgående balans	579	796	
Beviljad låneram enligt regleringsbrev	1 500	1 175	
Not 18 Räntekontokredit i Riksgäldskontoret			
Beviljad räntekontokredit i Riksgäldskontoret enligt regleringsbrevet	1 890	1 534	
Utgående skuld på räntekontot	827	0	
Summa	827	0	
Not 19 Kortfristiga skulder till andra myndigheter			
Utgående mervärdesskatt	10	50	
Arbetsgivaravgifter	314	292	
Leverantörsskulder andra myndigheter	1 743	572	
Summa	2 067	914	
Not 20 Övriga kortfristiga skulder			
Personalens källskatt	354	367	
Summa	354	367	

	2014-12-31	2013-12-31
Not 21 Upplupna kostnader		
Upplupna semesterlöner inklusive sociala avgifter	1 748	1 140
Övriga upplupna löner inklusive sociala avgifter	353	127
Övriga upplupna kostnader	1 345	1 880
Summa	3 446	3 146

Anslagsredovisning

Not 22 Uo 1 6:1 Allmänna val och demokrati (ramanslag) ap. 1 Allmänna val

Enligt regeringsbeslutet 2013-12-19 (Ju2013/8507/D), får myndigheten disponera 4 500 tkr av anslagsbehållningen 2013.

Enligt regleringsbrevet disponerar Valmyndigheten en anslagskredit på 16 060 tkr. Anslaget är icke räntebärande.

Not 23 Uo 1 6:5 ap. 1 Valmyndigheten (ramanslag)

Enligt regleringsbrevet disponerar Valmyndigheten en anslagskredit på 1 325 tkr. Under 2014 har myndigheten utnyttjat 1 290 tkr av krediten. Anslaget är räntebärande.

6 Sammanställning av väsentliga uppgifter

(tkr)	2014	2013	2012	2011	2010
Låneram Riksgäldskontoret					
Beviljad	1 500	1 175	1 100	500	500
Utnyttjad	579	796	894	196	58
Kontokrediter Riksgäldskontoret					
Beviljad	1 890	1 534	1 534	1 534	1 500
Maximalt utnyttjad	2 355 *	0	0	3 103 **	0
Räntekonto Riksgäldskontoret					
Ränteintäkter	4	16	28	32	13
Räntekostnader	0	7	0	1	0
Avgiftsintäkter					
<i>Avgiftsintäkter som disponeras</i>					
Beräknat belopp enligt					
regleringsbrev	320	10	15	0	0
Avgiftsintäkter	3 117	314	109	166	2 772
Anslagskredit					
Uo 1 6:1 ap.1					
Beviljad	16 060	690	280	333	8 643
Utnyttjad	0	0	0	0	0
Uo 1 6:1 ap.6 och ap.10					
Beviljad	0	0	0	0	0
Utnyttjad	0	0	0	0	0
Uo 1 6:5 ap.1					
Beviljad	1 325	555	547	460	447
Utnyttjad	1 290	208	0	0	0
Anslag					
<i>Ramanslag</i>					
Anslagssparande Uo 1 6:1 ap.1	3 932	4 922	662	11 246	29 441
Anslagssparande Uo 1 6:1 ap.6	0	0	0	5 600	0
Anslagssparande Uo 1 6:1 ap. 10	1	0	0	0	0
Anslagssparande Uo 1 6:5 ap.1	0	0	1 057	527	1 249
Anslagssparande, totalt	3 933	4 922	1 719	17 372	30 690
Bemyndiganden - ej tillämpligt					
Personal					
Antalet årsarbetskrafter (st.)	17	17	14	12	11
Medelantalet anställda (st.) exkl. tjl.	18	18	14	12	12
Driftskostnad per årsarbetskraft					
***	1 177	1 139	1 241	1 203	1 175

Valmyndigheten
årsredovisning 2014

Kapitalförändring****

Årets	-126	-173	276	803	1 035
Balanserad	3 581	3 754	3 478	2 675	1 640

*Utnyttjandet av räntekontokrediten beror på stora utbetalningar under december 2014 som på grund av byte av e-fakturasystem utbetalats från fel flöde. Betalningarna skulle gått i SCR-flödet men utbetalades från RTA. Omföring mellan betalningsflödena är gjord. Orsaken finns redovisad i skrivelse från SSC (dnr 15-018/1).

** Tre betalningar avseende ersättning för kostnader under valet 2010 blev felaktigt utbetalt från ränteflödet istället för SCR-flödet i början på januari varför räntekontokrediten överskreds. Orsaken till överskridandet finns redovisat i skrivelse dnr 11-021/1. Korrigering gjordes snarast möjligt.

*** Driftskostnaden per årsarbetskraft baseras på förvaltningskostnader eftersom verksamhetens totala driftskostnader varierar kraftigt mellan budgetåren beroende på om det är valår eller inte samt vilket val det handlar om.

Totala driftskostnader per årsarbetskraft (tkr) är

enligt följande:	<u>2014</u>	<u>2013</u>	<u>2012</u>	<u>2011</u>	<u>2010</u>
Förvaltningskostnader	1 177	1 139	1 241	1 203	1 175
Särskilda kostnader i samband med val	13 408	1 086	620	1 616	11 025
Totala driftskostnader per årsarbetskraft	14 585	2 225	1 861	2 819	12 200

**** Årets kapitalförändring fr.o.m. år 2009 består av förändringen av värdet för varulagret som ska avräknas utgiftsmässigt.

Undertecknande

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Stockholm den 16 februari 2015

Hans-Eric Holmqvist
Ordförande i Valmyndighetens nämnd

Per Hall
ledamot

Henrik Jermsten
ledamot

Lena Langlet
ledamot

Maritta Soininen
ledamot